

Rolnummers 6877, 6887, 6900, 6901,
7004, 7005 en 7006

Arrest nr. 138/2019
van 17 oktober 2019

A R R E S T

In zake : de beroepen tot vernietiging van de wet van 7 februari 2018 « houdende invoering van een taks op de effectenrekeningen », ingesteld door Philippe Renier, door Antoine Buedts, door Laurent Danneels, door Antonia Deurinck, door Laurent Donnay de Casteau, door de vzw « Vlaamse Federatie van Beleggers » en anderen en door de vennootschap naar het recht van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte « X ».

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters A. Alen en F. Daoût, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, T. Giet, R. Leysen, J. Moerman en M. Pâques, bijgestaan door de griffier F. Meersschant, onder voorzitterschap van voorzitter A. Alen,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de beroepen en rechtspleging

a. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 19 maart 2018 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 21 maart 2018, heeft Philippe Renier beroep tot vernietiging ingesteld van de wet van 7 februari 2018 « houdende invoering van een taks op de effectenrekeningen » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 9 maart 2018).

b. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 28 maart 2018 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 29 maart 2018, heeft Antoine Buedts beroep tot vernietiging ingesteld van dezelfde wet.

Bij hetzelfde verzoekschrift vorderde de verzoekende partij eveneens de schorsing van dezelfde wet. Bij het arrest nr. 110/2018 van 19 juli 2018, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 12 september 2018, heeft het Hof de vordering tot schorsing verworpen.

c. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 11 april 2018 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 12 april 2018, heeft Laurent Danneels beroep tot vernietiging ingesteld van dezelfde wet.

d. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 13 april 2018 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 16 april 2018, heeft Antonia Deurinck, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. A. Maelfait, advocaat bij de balie te Brussel, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 3 tot 15 van dezelfde wet (artikelen 151 tot 158/6 van het Wetboek diverse rechten en taksen).

e. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 7 september 2018 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 10 september 2018, heeft Laurent Donnay de Casteau, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. G.-H. Taymans, advocaat bij de balie van Waals-Brabant, beroep tot vernietiging ingesteld van dezelfde wet.

f. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 7 september 2018 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 11 september 2018, is beroep tot vernietiging ingesteld van dezelfde wet door de vzw « Vlaamse Federatie van Beleggers », Philippe Lammens, Willy Doom, Luc De Bock, François Ackaert en Gaston Uytterhoeven, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. B. Van Vlierden en Mr. D. Coveliers, advocaten bij de balie te Antwerpen, en Mr. B. De Cock, advocaat bij de balie te Gent.

g. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 7 september 2018 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 11 september 2018, heeft de vennootschap naar het recht van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte « X », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. H. Vanhulle en Mr. L. Swartenbroux, advocaten bij de balie te Brussel, beroep tot vernietiging ingesteld van dezelfde wet.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 6877, 6887, 6900, 6901, 7004, 7005 en 7006 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. L. De Wulf en Mr. M. von Kuegelgen, advocaten bij de balie te Brussel, heeft memories ingediend, de verzoekende partijen hebben memories van antwoord ingediend en de Ministerraad heeft ook memories van wederantwoord ingediend.

Bij beschikking van 5 juni 2019 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers J. Moerman en J.-P. Moerman te hebben gehoord, beslist dat de zaken in staat van wijzen zijn, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 26 juni 2019 en de zaken in beraad zullen worden genomen.

Ingevolge het verzoek van de verzoekende partij in de zaak nr. 6877 om te worden gehoord, heeft het Hof bij beschikking van 26 juni 2019 de dag van de terechtzitting bepaald op 17 juli 2019.

Op de openbare terechtzitting van 17 juli 2019 :

- zijn verschenen :
- . Philippe Renier, in eigen persoon (verzoekende partij in de zaak nr. 6877);
- . Mr. C. Meskens, advocaat bij de balie te Antwerpen, *loco* Mr. B. Van Vlierden, en Mr. D. Coveliers, voor de verzoekende partijen in de zaak nr. 7005;
- . Mr. H. Vanhulle, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 7006;
- . Mr. L. De Wulf, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers J. Moerman en J.-P. Moerman verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde partijen gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de beroepen

A.1.1. De Ministerraad is van oordeel dat de verzoekende partijen in de zaken nrs. 6877, 6887 en 6900 niet doen blijken van een belang bij de door hen ingediende beroepen, vermits zij niet aantonen dat zij onder het toepassingsgebied van de bestreden wet vallen, en vermits het nadeel dat zij zouden kunnen lijden van die wet louter hypothetisch is.

A.1.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 is van oordeel dat het in het kader van het belang niet is vereist dat zij aantoonde dat zij op dit ogenblik beschikt over een aandeel in de gemiddelde waarde van belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen van 500 000 euro of meer, en dat het volstaat dat er een mogelijkheid bestaat dat de bestreden wet haar een toekomstig nadeel berokkent. Zij zet uiteen dat zij een belegd vermogen heeft opgebouwd van enkele honderdduizenden euro, dat zij een managementvennootschap heeft opgericht en dat zij in de nabije toekomst een belegd vermogen zal verwerven met een waarde van meer dan 500 000 euro.

A.1.3. De verzoekende partij in de zaak nr. 6887 meent dat zij wel degelijk belang heeft bij haar beroep omdat zij behoort tot de generatie van de babyboomers, die het financieel redelijk goed stellen en die het voordeel hebben kunnen genieten van een exponentiële stijging van de vastgoedprijzen, en omdat haar vermogen is gegroeid ten gevolge van een erfenis. Zij meent dat daaruit blijkt dat zij een bepaald vermogen heeft opgebouwd waardoor zij onder de toepassing van de bestreden wet zou kunnen vallen. Zij meent dat haar recht op eerbiediging van het privéleven zou worden geschonden wanneer zij zou worden gedwongen haar financiële situatie precies aan te tonen.

A.2. De Ministerraad is tevens van oordeel dat het beroep in de zaak nr. 6900 niet ontvankelijk is, doordat het Hof uitsluitend wordt verzocht om «de nodige aandacht te willen besteden» aan de aangevoerde schendingen van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, en aldus niet om de bestreden wet te vernietigen. Hij meent ook dat het Hof niet bevoegd is om uitspraak te doen over het in het verzoekschrift aangevoerde middel, dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en dus niet uit de schending van een van de bepalingen waaraan het Hof vermag te toetsen.

Ten gronde

In de zaak nr. 6877

Wat het eerste middel in de zaak nr. 6877 betreft

A.3. Het eerste middel in de zaak nr. 6877 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, doordat de bestreden wet, zonder redelijke verantwoording, een verschil in behandeling in het leven roept wat de belastbaarheid van effecten betreft, naargelang die effecten op een effectenrekening zijn ingeschreven, dan wel aandelen op naam zijn die niet op een effectenrekening zijn ingeschreven, en doordat die wet leidt tot een onevenredige last voor de beleggers.

A.4.1. De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 zet uiteen dat de bestreden taks enkel wordt geheven op effecten die op een effectenrekening zijn ingeschreven, en dus niet op aandelen op naam die niet op een effectenrekening zijn ingeschreven. Zij is van oordeel dat beide soorten effecten een «vermogensbarometer» vormen en dat het door de bestreden wet in het leven geroepen verschil in behandeling niet relevant is ten aanzien van de door de wetgever nagestreefde doelstelling, die erin bestaat de grotere vermogens te doen bijdragen aan de financiële middelen van de overheid. Zij meent dat de bestreden taks een vermogensbelasting is, namelijk een directe belasting die wordt geheven over het vermogen, ongeacht de inkomsten die uit dat vermogen worden verkregen. Dat de bestreden taks een vermogensbelasting is, blijkt volgens haar uit het feit dat personen die niet in België wonen een beroep kunnen doen op dubbelbelastingverdragen die voorzien in een regeling voor vermogensbelastingen.

Zij wijst erop dat het verschil in behandeling in de parlementaire voorbereiding onder meer wordt gemotiveerd door te poneren dat effecten ingeschreven op effectenrekeningen beter verhandelbaar zijn en gemakkelijker liquide kunnen worden gemaakt dan aandelen op naam die niet op zulk een rekening zijn ingeschreven. Zij meent dat die argumentatie niet opgaat, vermits ook aandelen op naam, door middel van een aandelenregister in elektronische vorm, vlot kunnen worden verhandeld. Zij meent bovendien dat de bestreden wet de beleggers precies aanmoedigt om hun portfeuille om te zetten in een portfeuille van aandelen op naam.

A.4.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 voert eveneens aan dat de bestreden wet leidt tot een onevenredige last voor de beleggers, vermits die wet is gebaseerd op een systeem van bevrijdende inhouding door tussenpersonen en op een vermoeden dat het aandeel van de verschillende titularissen van een effectenrekening in de op die rekening ingeschreven belastbare financiële instrumenten proportioneel is met het aantal titularissen van die rekening. Zij meent dat het weerleggen van het voormelde vermoeden een onevenredige last voor de beleggers met zich meebrengt en dat de regeling aanleiding geeft tot bewijsproblemen.

A.5.1. De Ministerraad is van oordeel dat de verzoekende partij in de zaak nr. 6877 ten onrechte ervan uitgaat dat de bestreden taks een vermogensbelasting is. Hij meent dat de wetgever uitsluitend een belasting heeft willen invoeren op het houden, door een natuurlijke persoon, van een effectenrekening waarop belastbare financiële instrumenten zijn ingeschreven met een gemiddelde waarde van 500 000 euro of meer. Hij doet gelden dat het belastbaar feit van de taks aldus bestaat in het houden van een effectenrekening, zodat de belastbare materie logischerwijze beperkt is tot de financiële instrumenten die ingeschreven zijn op zulk een rekening.

Hij is van oordeel dat de financiële instrumenten ingeschreven op een effectenrekening een beleggingskarakter vertonen en dat die inschrijving tot doel heeft de omloop van die effecten te vereenvoudigen. Hij verwijst naar de parlementaire voorbereiding, waaruit hij afleidt dat de wetgever heeft vastgesteld dat financiële instrumenten op een effectenrekening de eigenschap vertonen om bijzonder liquide en gemakkelijk verhandelbaar te zijn, zodat zij een belangrijkere bron van opbrengst en verrijking vormen dan instrumenten die niet op een effectenrekening zijn ingeschreven. Uit die voorbereiding leidt hij eveneens af, enerzijds, dat aandelen op naam vaak beleggingen zijn die voor langere tijd worden aangehouden en dit veelal met het oog op een actievere deelname aan het leven van de vennootschap en, anderzijds, dat het elektronisch karakter van een register van aandelen op naam op zich geen grotere liquiditeit met zich meebrengt. Hij merkt op dat bij het verhandelen van aandelen op naam die niet zijn ingeschreven op een effectenrekening verschillende handelingen moeten worden gesteld, die met zich meebrengen dat die aandelen minder verhandelbaar zijn dan effecten ingeschreven op een effectenrekening.

A.5.2. Volgens de Ministerraad beschikt de wetgever in fiscale aangelegenheden over een ruime beoordelingsbevoegdheid en komt het hem toe het belastbaar feit van de belasting vast te stellen. Hij meent dat het betwiste verschil in behandeling rust op objectieve criteria, meer bepaald het al dan niet ingeschreven zijn van effecten op een effectenrekening en de mate waarin effecten verhandelbaar zijn. Hij doet gelden dat die criteria relevant zijn, vermits de wetgever heeft beoogd de situaties te belasten die een grotere bron van verrijking zijn dan andere. Hij merkt op dat uit het feit dat de antimisbruikbepaling vervat in artikel 152, 1°, b), van het Wetboek diverse rechten en taksen, op een effectenrekening ingeschreven effecten viseert die vanaf 9 december 2017 zouden worden omgezet naar niet-belastbare instrumenten ingeschreven in een register van effecten op naam, niet kan worden afgeleid dat die effecten op naam deel zouden uitmaken van het belastbaar feit. Hij is van oordeel dat de antimisbruikbepaling louter tracht te verhinderen dat het belastbaar feit zou worden uitgehold.

A.5.3. In zoverre de verzoekende partij in de zaak nr. 6877 aanvoert dat de bestreden wet een onevenredige last voor de beleggers met zich meebrengt, beroept de Ministerraad zich in hoofdorde de *exceptio obscuri libelli*, omdat de verzoekende partij niet uiteenzet in welke zin er sprake zou zijn van een schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet. In ondergeschikte orde merkt hij op dat de wetgever heeft gestreefd naar een efficiënte inning van de taks, door middel van een systeem van bevrijdende inhouding door tussenpersonen, aangevuld met een systeem van aangifte indien de taks niet via het systeem van bevrijdende inhouding wordt betaald. Hij is van oordeel dat het gekozen systeem niet in strijd is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Hij meent dat het vermoeden dat het aandeel van de verschillende titularissen van een effectenrekening in de op die rekening ingeschreven belastbare financiële instrumenten proportioneel is met het aantal titularissen van die rekening, evenmin dat beginsel schendt, vermits dat vermoeden kan worden weerlegd, wat in voorkomend geval aanleiding kan geven tot teruggave.

Wat het tweede middel in de zaak nr. 6877 betreft

A.6. Het tweede middel in de zaak nr. 6877 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, doordat de bestreden wet, zonder redelijke verantwoording, een verschil in behandeling in het leven roept, naargelang het aandeel van een natuurlijke persoon in de totale gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen al dan niet 500 000 euro of meer bedraagt.

A.7. De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 zet uiteen dat de bestreden taks uitsluitend verschuldigd is wanneer het aandeel van een natuurlijke persoon in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen 500 000 euro of meer bedraagt. Zij is van oordeel dat die drempel volstrekt willekeurig is.

A.8. De Ministerraad merkt op dat de wetgever heeft gekozen voor de drempel van 500 000 euro omdat er geen vermogenskadaster bestaat. Hij meent dat die drempel niet willekeurig is en wijst erop dat ook in andere wetgeving toepassing wordt gemaakt van zulk een drempel, onder meer in het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten. Hij doet gelden dat de wetgever, met het oog op een meer rechtvaardig fiscaal beleid, een bepaald rendement van de taks heeft nagestreefd, waarbij hij heeft gekozen voor een drempel die noch te hoog, noch te laag is. Hij doet eveneens gelden dat het bedrag van 500 000 euro ongeveer 250 maal het gemiddeld maandloon van een Belgische werknemer vertegenwoordigt. Hij meent dat de gemaakte keuze onder de beleidsvrijheid van de wetgever valt en niet leidt tot een verschil in behandeling dat strijdig is met de in het middel vermelde grondwetsbepalingen.

Wat het derde middel in de zaak nr. 6877 betreft

A.9. Het derde middel in de zaak nr. 6877 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, doordat de bestreden taks uitsluitend verschuldigd is door natuurlijke personen en dus niet door vennootschappen.

A.10. De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 zet uiteen dat beleggers hun vermogen doorgaans opbouwen en beheren in verschillende hoedanigheden, namelijk in de hoedanigheid van natuurlijke persoon en in de hoedanigheid van enige of controlerende aandeelhouder van een managementvennootschap, en dat familiale vermogens doorgaans worden beheerd via een rechtspersoon. In het licht daarvan is zij van oordeel dat het in het leven geroepen verschil in behandeling tussen natuurlijke personen en vennootschappen discriminerend is. De omstandigheid dat de meerwaarden in de fiscale regeling van de vennootschappen principieel belastbaar zijn, is volgens haar niet relevant, vermits de bestreden taks vermogens belast, ongeacht de inkomsten die er al dan niet uit voortvloeien.

A.11. De Ministerraad doet allereerst gelden dat het behoort tot de beleidsvrijheid van de wetgever om de categorieën van personen te bepalen die aan de bestreden taks worden onderworpen.

Hij meent vervolgens dat het betwiste verschil in behandeling verantwoord is, omdat de wetgever heeft willen voorkomen dat natuurlijke personen die aandelen van een rechtspersoon aanhouden twee keer zouden worden belast, namelijk een eerste keer door de inhouding van de taks ten laste van de rechtspersoon en een tweede keer door de inhouding van de taks ten laste van de natuurlijke persoon die aandelen van die rechtspersoon aanhoudt op een effectenrekening. Bovendien zou de fiscale regeling van de beleggingen die door een aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersoon worden aangehouden, fundamenteel verschillend zijn van de fiscale regeling die van toepassing is op natuurlijke personen, en dit door de principiële belastbaarheid van meerwaarden in de vennootschapsbelasting. Hij wijst erop dat de rechtspersonen die aan de rechtspersonenbelasting onderworpen zijn, geen winsttoogmerk nastreven, dat de nettoactiva van die rechtspersonen niet aan hun leden mogen worden uitgekeerd en dat bij de vereffening van de rechtspersoon, het vermogen overgedragen wordt aan een of meer andere entiteiten zonder winsttoogmerk.

Hij meent ten slotte dat de in artikel 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen vervatte antimisbruikbepaling niet in die zin kan worden geïnterpreteerd dat zij het betwiste verschil in behandeling van zijn verantwoording zou ontdoen, vermits die bepaling enkel beoogt te voorkomen dat het belastbaar feit zou kunnen worden uitgehold.

Wat het vierde middel in de zaak nr. 6877 betreft

A.12. Het vierde middel in de zaak nr. 6877 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, doordat de bestreden wet, zonder redelijke verantwoording, een verschil in behandeling in het leven roept op het vlak van de belastbare financiële instrumenten.

A.13. De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 zet uiteen dat de belastbare financiële instrumenten limitatief worden opgesomd in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen. Zij is van oordeel dat het, gelet op de door de wetgever nagestreefde doelstelling om de grotere vermogens zwaarder te belasten, niet redelijk is verantwoord dat andere vormen van beleggingen, zoals pensioenspaarrekeningen, levensverzekeringen en beleggingen in aandelen op naam, in vastgoed, in opties, in vastgoedcertificaten en in edelmetalen, niet aan de taks worden onderworpen.

A.14. De Ministerraad is van oordeel dat het vierde middel in de zaak nr. 6877 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op gelijksoortige wijze als bij het eerste middel in die zaak. Hij voegt eraan toe dat de afgeleide financiële instrumenten (opties, futures, swaps, enz.) zich onderscheiden van de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen vermelde financiële instrumenten, doordat hun waarde slechts een afgeleide is van het onderliggende instrument. Hij meent dat de wetgever, gelet op het feit dat er op de derivatenmarkt zowel speculatieve instrumenten als instrumenten die van belang zijn voor de economie, worden verhandeld, van oordeel vermocht te zijn dat alle afgeleide instrumenten vrijgesteld dienden te worden van de bestreden taks. Hij beklemtoont nog dat personen die vanuit speculatieve redenen investeren in afgeleide instrumenten, onder het toepassingsgebied van artikel 90, 1°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (diverse belastbare inkomsten) vallen.

Wat het vijfde middel in de zaak nr. 6877 betreft

A.15. Het vijfde middel in de zaak nr. 6877 is afgeleid uit de schending van artikel 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna : het VWEU) en uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 63 van het VWEU.

A.16.1. De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 zet uiteen dat Belgische tussenpersonen, krachtens artikel 157 van het Wetboek diverse rechten en taksen, gehouden zijn tot een bevrijdende inhouding, aangifte en betaling van de taks. Zij wijst erop dat de niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersonen in beginsel geen gebruik kunnen maken van die bevrijdende inhouding en dat zij ofwel een vertegenwoordiger moeten aanstellen die hoofdelijk aansprakelijk is tot betaling van de belasting en tot uitvoering van alle overige verplichtingen die voortvloeien uit de wet (artikel 158/2 van het Wetboek diverse rechten en taksen), ofwel hun klanten moeten aansporen zelf een aangifte in te dienen.

De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 is van oordeel dat de voormelde regeling de niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersonen ontmoedigt om beleggingen te beheren van Belgische inwoners, vermits die tussenpersonen zware en kostelijke inspanningen moeten verrichten om de betaling van de bestreden taks mogelijk te maken. Wanneer zij dat niet doen, zouden hun klanten worden gepenaliseerd.

A.16.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 is van oordeel dat de voormelde regeling het vrij verkeer van kapitaal, zoals gewaarborgd door artikel 63 van het VWEU, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, beperkt. Zij meent dat die beperking in de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet op geen enkele wijze wordt verantwoord. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie leidt zij af dat vorderingen die gebaseerd zijn op het recht van de Europese Unie procedureel gelijk behandeld dienen te worden met gelijkaardige vorderingen die gebaseerd zijn op het nationaal recht, wat volgens haar met zich meebrengt dat de rechtsbescherming die wordt geboden door de procedure van het beroep tot vernietiging bij het Grondwettelijk Hof, ook moet worden geboden wanneer een wetskrachtige bepaling in strijd is met het recht van de Europese Unie.

A.16.3. In ondergeschikte orde verzoekt de verzoekende partij in de zaak nr. 6877 het Hof een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

A.17. De Ministerraad doet gelden dat de Belgische wetgever niet bevoegd is om de niet in België gevestigde tussenpersonen te dwingen tot inhouding van de bestreden taks en dat hij om die reden heeft voorzien in de mogelijkheid voor die tussenpersonen om een vertegenwoordiger aan te stellen. Hij zet uiteen dat die mogelijkheid eveneens was ingegeven door de bedoeling de niet in België gevestigde tussenpersonen op een gelijke wijze te behandelen als de Belgische tussenpersonen. Hij beklemtoont dat het aanstellen van een vertegenwoordiger een mogelijkheid is en dus niet een verplichting. Hij meent dat de niet in België gevestigde tussenpersonen aldus niet worden gediscrimineerd ten aanzien van de Belgische tussenpersonen.

Hij is eveneens van oordeel dat de betwiste regeling op geen enkele wijze het vrij verkeer van kapitaal belemmert. In zoverre het Hof niettemin zou oordelen dat er wel degelijk sprake is van een belemmering van het vrij verkeer van kapitaal, meent hij dat die belemmering wordt verantwoord door dwingende redenen van algemeen belang, bestaande in het faciliteren van de inning van de bestreden taks en in het creëren van een gelijk speelveld voor alle tussenpersonen.

Wat het zesde middel in de zaak nr. 6877 betreft

A.18. Het zesde middel in de zaak nr. 6877 is afgeleid uit de schending van de artikelen 170 en 172 van de Grondwet, doordat de bestreden wet het onmogelijk maakt voor de belastingplichtige om het juiste bedrag van de verschuldigde belasting te bepalen.

A.19. De verzoekende partij in de zaak nr. 6877 zet uiteen dat de bestreden wet een weerlegbaar vermoeden invoert dat het aandeel van de verschillende titularissen van een effectenrekening in de op die rekening ingeschreven belastbare financiële instrumenten proportioneel is met het aantal titularissen van die rekening die natuurlijke personen zijn. Zij meent dat dit met zich meebrengt dat de taks in vele gevallen in eerste instantie op foutieve wijze zal worden ingehouden en dat het vervolgens toekomt aan de belastingplichtige om zijn werkelijke aandeel in de effectenrekening aan te tonen. Zij is van oordeel dat het voormelde vermoeden problematisch is wanneer een effectenrekening niet enkel wordt aangehouden door natuurlijke personen, maar ook door een of meer rechtspersonen, vermits in dat geval geen rekening wordt gehouden met het aandeel van de rechtspersonen in die rekening, waardoor de bestreden taks volledig ten laste valt van de natuurlijke personen. Zij is van oordeel dat daaruit blijkt dat het juiste bedrag van de taks onmogelijk kan worden vastgesteld op basis van de tekst van de bestreden wet, waardoor die wet niet bestaanbaar zou zijn met het wettigheidsbeginsel in fiscale zaken.

A.20. De Ministerraad merkt allereerst op dat de verzoekende partij in de zaak nr. 6877 niet uiteenzet welke bepalingen van de bestreden wet het wettigheidsbeginsel zouden schenden. Hij merkt vervolgens op dat het precieze verschuldigde bedrag van een belasting slechts zelden door de wet wordt vastgesteld. Hij wijst erop dat de bestreden wet het belastingtarief vaststelt en tevens bepaalt dat dit tarief moet worden toegepast op de gemiddelde waarde van de in de wet opgesomde financiële instrumenten. Hij meent dan ook dat de taks nauwkeurig en ondubbelzinnig is bepaald in de bestreden wet. Het door de wet ingevoerde vermoeden dat de medetitularissen van een effectenrekening een gelijk aandeel aanhouden van de belastbare effecten op die rekening, betreft volgens hem enkel een modaliteit van de inning van de taks en staat een correcte bepaling van de verschuldigde taks niet in de weg. Hij wijst erop dat de betrokkenen alsnog een aangifte kunnen indienen en daarbij het door de wet ingevoerde vermoeden kunnen weerleggen. Hij is van oordeel dat het aldus ingevoerde systeem analoog is aan het systeem van de roerende voorheffing.

In de zaak nr. 6887

A.21. De verzoekende partij in de zaak nr. 6887 leidt een enig middel af uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, doordat de bestreden wet meerdere niet te verantwoorden verschillen in behandeling in het leven roept.

A.22. In een eerste onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet te verantwoorden verschil in behandeling in het leven roept tussen personen, naar gelang van de vorm van de effecten die zij aanhouden. Zij wijst erop dat de effecten op naam die niet op een effectenrekening zijn ingeschreven niet onder het toepassingsgebied van de bestreden wet vallen. Zij is van oordeel dat daardoor een verschil in behandeling op het vlak van de belastbare materie in het leven wordt geroepen, dat niet redelijk is verantwoord ten aanzien van de doelstelling te komen tot een rechtvaardiger fiscaal beleid. Zij meent dat personen die een portefeuille van aandelen op naam aanhouden evenzeer als de personen die beschikken over een effectenrekening als goegede burgers dienen te worden beschouwd.

A.23. De Ministerraad is van oordeel dat het eerste onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op gelijksoortige wijze als bij het eerste middel in de zaak nr. 6877.

A.24. In een tweede onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet te verantwoorden verschil in behandeling in het leven roept tussen natuurlijke personen en rechtspersonen. Zij zet uiteen dat de bestreden wet uitsluitend van toepassing is op effectenrekeningen die worden aangehouden door natuurlijke personen. Zij meent dat het verschil in behandeling dat daardoor ontstaat tussen natuurlijke personen en rechtspersonen niet redelijk is verantwoord ten aanzien van het doel te komen tot een rechtvaardiger fiscaal beleid.

A.25. De Ministerraad is van oordeel dat het tweede onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op gelijksoortige wijze als bij het derde middel in de zaak nr. 6877.

A.26. In een derde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet te verantwoorden verschil in behandeling in het leven roept, naar gelang van het al dan niet beursgenoteerd zijn van de aandelen die personen aanhouden. Zij zet uiteen dat de bestreden wet enkel de beursgenoteerde aandelen beoogt. Zij meent dat daardoor een verschil in behandeling in het leven wordt geroepen tussen personen die in het bezit zijn van aandelen, naargelang die al dan niet beursgenoteerd zijn, zonder dat voor dat verschil in behandeling een verantwoording voorhanden is. Zij bekritiseert eveneens het feit dat de certificaten van aandelen van het toepassingsgebied van de bestreden wet zijn uitgesloten.

A.27. De Ministerraad merkt op dat de bestreden wet geen onderscheid maakt tussen aandelen, naargelang zij al dan niet beursgenoteerd zijn, en uitdrukkelijk erin voorziet dat ook de certificaten van aandelen worden beoogd, zodat de door verzoekende partij in de zaak nr. 6887 bekritiseerde verschillen in behandeling niet bestaan.

A.28. In een vierde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 voert de verzoekende partij aan dat de betwiste taks niet verenigbaar is met de richtlijn 2008/7/EG van de Raad van 12 februari 2008 « betreffende de indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal ». Zij zet uiteen dat artikel 5, lid 2, a), van die richtlijn bepaalt dat de lidstaten geen enkele indirecte belasting mogen heffen, in welke vorm ook, ter zake van het opmaken, de uitgifte, de toelating ter beurze, het in omloop brengen of het verhandelen van aandelen, deelbewijzen of andere soortgelijke effecten, alsmede van certificaten van die stukken, onverschillig door wie zij worden uitgegeven. Zij wijst erop dat in de tweede overweging bij die richtlijn wordt vermeld dat de indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal leiden tot discriminaties en dubbele belastingheffing die het vrije kapitaalverkeer hinderen en dat dit ook geldt voor indirecte belastingen die dezelfde kenmerken hebben als het kapitaalrecht en het zegelrecht op effecten. Zij wijst eveneens erop dat de taks op de effectenrekeningen is opgenomen in het Wetboek diverse rechten en taksen, dat de plaats heeft ingenomen van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen, en dat uit de voormelde overweging bij de richtlijn blijkt dat een zegelrecht op effecten niet is toegelaten.

A.29. De Ministerraad is van oordeel dat de bestreden taks noch een directe, noch een indirecte belasting op de inbreng van kapitaal, zoals gedefinieerd in artikel 3 van de richtlijn 2008/7/EG, vormt. De verrichting die bestaat in het aankopen, verwerven of het overdragen van effecten of in de inbreng van kapitaal wordt volgens hem niet door de bestreden taks beoogd, zodat er geen nauw verband zou bestaan tussen de bestreden taks en de inbreng van kapitaal in een vennootschap. Hij meent ook dat de bestreden taks niet dezelfde kenmerken heeft als het kapitaalrecht en het zegelrecht op effecten, daar de effecten zelf niet aan de taks worden onderworpen.

A.30. Een vijfde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 is gericht tegen de antimisbruikbepaling vervat in artikel 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, volgens hetwelk elke inbreng van een effectenrekening die plaatsvindt vanaf 1 januari 2018 in een aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersoon met als enig doel aan de taks te ontkomen, tot gevolg heeft dat de inbrenger van de effectenrekening voor de toepassing van de bestreden wet geacht wordt houder te zijn van de ingebrachte effectenrekening. De verzoekende partij is van oordeel dat die bepaling uitsluitend kan worden toegepast als het gaat om een inbreng in een rechtspersoon die is opgericht na 31 december 2017. Zij meent dat die bepaling niet bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie doordat de datum waarop een rechtspersoon wordt opgericht niet relevant is ten aanzien van de doelstelling belastingontwijking tegen te gaan. De verzoekende partij bekritiseert eveneens de in het voormelde artikel 152, 5°, tweede lid, vervatte woorden « met als enig doel ». Zij meent dat die woorden een niet te verantwoorden verschil in behandeling doen ontstaan tussen personen, naargelang zij een effectenrekening in een rechtspersoon inbrengen met als enig doel aan de taks te ontkomen, dan wel zulk een inbreng doen met verschillende doeleinden, waaronder het ontwijken van de betwiste taks.

A.31. De Ministerraad is van oordeel dat de bestreden wet geen terugwerkende kracht heeft, vermits die wet in werking treedt op 10 maart 2018. De omstandigheid dat de wet voorziet in twee antimisbruikbepalingen (artikelen 152, 1°, b), en 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen), doet daar volgens hem niets van af. Hij is van oordeel dat die antimisbruikbepalingen louter trachten te verhinderen dat het belastbaar feit zou worden uitgehold in de periode tussen de aankondiging van de bestreden wet en de inwerkingtreding ervan. In zoverre de verzoekende partij in de zaak nr. 6887 aanvoert dat de datum van oprichting van een rechtspersoon niet relevant is ten aanzien van de doelstelling misbruiken te voorkomen, merkt de Ministerraad op dat de door de verzoekende partij bekritiseerde bepaling weliswaar in het voorontwerp van wet was opgenomen, maar niet in de bestreden wet zelf. Met de in artikel 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen vervatte woorden « met als enig doel », heeft de wetgever volgens de Ministerraad willen voorkomen dat personen die een effectenrekening inbrengen in een vennootschap om andere redenen dan de ontwijking van de bestreden taks, zouden worden belast. Hij meent dat, wanneer er betwisting zou ontstaan over de doelstelling die wordt nagestreefd met de inbreng, het toekomt aan de hoven en rechtbanken om te beslissen over de vraag of de taks al dan niet verschuldigd is.

A.32. In een zesde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling in het leven roept, doordat de taks uitsluitend verschuldigd is door personen die effecten aanhouden op een effectenrekening met een waarde van 500 000 euro of meer.

A.33. De Ministerraad is van oordeel dat het zesde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het tweede middel in de zaak nr. 6877.

A.34. In een zevende onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling in het leven roept, doordat de al dan niet beursgenoteerde rechten van deelneming in gemeenschappelijke beleggingsfondsen of aandelen in beleggingsvennootschappen die werden gekocht of waarop werd ingeschreven in het kader van een levensverzekering of een regeling voor pensioensparen worden uitgesloten van het toepassingsgebied van de bestreden wet.

A.35. De Ministerraad zet uiteen dat de door de verzoekende partij bekritiseerde uitzondering betreffende het pensioensparen tot doel heeft te vermijden dat de personen die voorzien in een aanvullende regeling voor hun wettelijk pensioen, negatieve gevolgen zouden ondervinden van de bestreden taks. Hij doet eveneens gelden dat de wetgever niet is willen terugkomen op de voorheen gemaakte beleidskeuze die erin bestaat de opbouw van een aanvullend pensioen aan te moedigen. De uitzondering betreffende de levensverzekeringen is volgens hem ingegeven door het feit dat die verzekeringen reeds worden onderworpen aan de jaarlijkse taks op de verzekeringsverrichtingen. Hij meent dat de voormelde uitzonderingen eveneens worden verantwoord door de beleidskeuze om financiële instrumenten op effectenrekeningen slechts te belasten wanneer zij een beleggingskarakter vertonen en wanneer de inschrijving op een effectenrekening is ingegeven door de doelstelling hun omloop te faciliteren.

In de zaak nr. 6900

A.36. De verzoekende partij in de zaak nr. 6900 leidt een enig middel af uit de schending van de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, doordat de bestreden wet meerdere niet te verantwoorden verschillen in behandeling in het leven roept.

A.37. In een eerste onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6900 voert de verzoekende partij aan dat artikel 152 van het Wetboek diverse rechten en taksen, zonder redelijke verantwoording, een verschil in behandeling in het leven roept wat de belastbaarheid van effecten betreft, naargelang die effecten op een effectenrekening staan, dan wel op een andere wijze worden aangehouden, zoals bij aandelen op naam.

A.38. De Ministerraad is van oordeel dat het eerste onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6900, in zoverre het Hof zou oordelen dat dit middel ontvankelijk is, niet gegrond is, en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het eerste middel in de zaak nr. 6877.

A.39. In een tweede onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6900 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roept, naargelang effecten worden aangehouden op een effectenrekening door natuurlijke personen, dan wel door rechtspersonen.

A.40. De Ministerraad is van oordeel dat het tweede onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6900, in zoverre het Hof zou oordelen dat dit middel ontvankelijk is, niet gegrond is, en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het derde middel in de zaak nr. 6877.

A.41. In een derde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6900 voert de verzoekende partij aan dat artikel 152, 1°, b), van het Wetboek diverse rechten en taksen, zonder redelijke verantwoording, een verschil in behandeling in het leven roept tussen personen die aandelen ingeschreven op een effectenrekening omzetten naar aandelen op naam, naargelang zij dat doen vóór dan wel vanaf 9 december 2017. Zij zet uiteen dat wanneer de omzetting vóór die datum is gebeurd, de bestreden taks niet wordt geheven, terwijl dat wel het geval is voor de omzettingen die zijn gebeurd vanaf die datum.

A.42. De Ministerraad is van oordeel dat het derde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6900, in zoverre het Hof zou oordelen dat dit middel ontvankelijk is, niet gegrond is, omdat de wetgever met de door de verzoekende partij bekritiseerde bepaling louter heeft willen vermijden dat de houders van effectenrekeningen het toepassingsgebied van de bestreden taks zouden uithollen tussen de datum van het regeerakkoord en de datum van inwerkingtreding van de bestreden wet. Hij is van oordeel dat de personen die vóór 9 december 2017 effecten ingeschreven op een effectenrekening hebben omgezet in aandelen op naam, die omzetting niet hebben verricht met het oog op belastingontwijking, vermits de maatregel betreffende de taks op de effectenrekeningen nog niet was aangekondigd.

A.43. In een vierde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6900 voert de verzoekende partij aan dat artikel 151 van het Wetboek diverse rechten en taksen, zonder redelijke verantwoording, een verschil in behandeling in het leven roept, naargelang het aandeel van een natuurlijke persoon in de gemiddelde waarde van belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen al dan niet 500 000 euro of meer bedraagt. Zij zet uiteen dat wanneer een persoon een aandeel in de gemiddelde waarde van belastbare instrumenten op een effectenrekening van 500 001 euro heeft, die persoon na aftrek van de te betalen belasting minder overhoudt dan een persoon met een aandeel in de gemiddelde waarde van belastbare instrumenten op een effectenrekening van 499 999 euro.

A.44. De Ministerraad is van oordeel dat het vierde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6900, in zoverre het Hof zou oordelen dat dit middel ontvankelijk is, niet gegrond is, en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het tweede middel in de zaak nr. 6877.

In de zaak nr. 6901

Wat het eerste middel in de zaak nr. 6901 betreft

A.45. Het eerste middel in de zaak nr. 6901 is gericht tegen de artikelen 151 tot 158/6 van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij de artikelen 3 tot 15 van de wet van 7 februari 2018, en is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet.

A.46.1. In een eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901, voert de verzoekende partij aan dat de bestreden bepalingen een niet te verantwoorden verschil in behandeling in het leven roepen, naargelang een persoon de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen bedoelde financiële instrumenten bezit, dan wel andere financiële instrumenten of vermogensbestanddelen en naargelang de bedoelde financiële instrumenten al dan niet op een effectenrekening zijn ingeschreven.

A.46.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6901 zet uiteen dat de bestreden taks enkel wordt geheven indien een persoon de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen bedoelde financiële instrumenten bezit en indien die instrumenten op een effectenrekening zijn ingeschreven. Daaruit volgt volgens haar dat de volgende financiële instrumenten en vermogensbestanddelen niet aan de taks worden onderworpen : (1) andere financiële instrumenten, zoals vastgoedcertificaten, gewone optiecontracten en afgeleide producten; (2) de in het voormelde artikel 152, 2°, bedoelde financiële instrumenten die niet op een effectenrekening zijn ingeschreven; (3) beleggingen in levensverzekeringen die pure kapitalisatiebeleggingen vormen, zoals de tak 26-producten; (4) gelddeposito's en termijnrekeningen; (5) bitcoins; (6) edelmetalen; (7) andere roerende of onroerende vermogensbestanddelen, zoals kunst en onroerende goederen; (8) aandelen op naam. Zij meent dat de wetgever aldus op een volledig willekeurige wijze bepaalde verhandelbare roerende beleggingen ingeschreven op een effectenrekening belast, terwijl andere, al dan niet verhandelbare beleggingen buiten schot

blijven. Wat de aandelen op naam betreft, is zij van oordeel dat de wetgever zelf impliciet heeft aangegeven dat het niet onmogelijk is die aandelen te belasten, vermits, wanneer gedematerialiseerde effecten vanaf 9 december 2017 worden omgezet in aandelen op naam, die omzetting geacht wordt niet te hebben plaatsgevonden.

A.47. De Ministerraad is van oordeel dat het eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 niet gegrond is, en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het eerste en het vierde middel in de zaak nr. 6877. Hij voegt eraan toe dat de houder van een vastgoedcertificaat enkel recht heeft op de huuropbrengsten en op een aandeel in de realisatiewaarde van het onroerend goed, en dus niet op de terugbetaling van het geplaatste kapitaal. Hij beklemtoont dat een vastgoedcertificaat een vorderingsrecht inhoudt, maar geen schuldvordering wegens een lening, en dat het een afgeleid product is van het onderliggend onroerend goed. Hij meent dan ook dat een vastgoedcertificaat verschilt van de in de bestreden wet omschreven financiële instrumenten. Wat de tak 26-producten, cash, cryptomunten, grondstoffen, kunst, antiek en andere door de verzoekende partij vermelde vermogensbestanddelen betreft, meent de Ministerraad dat het logisch is dat die beleggingen en vermogensbestanddelen niet onder het toepassingsgebied van de bestreden wet vallen, vermits zij niet op een effectenrekening worden aangehouden.

A.48. In een tweede onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden bepalingen een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roepen doordat effecten slechts als beursgenoteerd worden beschouwd wanneer er sprake is van een gereguleerde markt of een multilaterale handelsfaciliteit die werkt met minstens één dagelijkse notering.

A.49. De Ministerraad meent dat het niet duidelijk is welk verschil in behandeling de verzoekende partij in het tweede onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 viseert. Hij merkt vervolgens op dat de definitie van « beursgenoteerd » voor het toepassingsgebied van de bestreden taks niet van belang is, vermits de in de wet vermelde financiële instrumenten, ongeacht of zij al dan niet beursgenoteerd zijn, met die taks worden beoogd. Hij zet uiteen dat de definitie van beursgenoteerd enkel van belang is voor het bepalen van de waarde van de belastbare financiële instrumenten.

A.50.1. In een derde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden bepalingen een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roepen doordat de bestreden taks uitsluitend wordt geheven ten laste van natuurlijke personen en niet ten laste van rechtspersonen.

A.50.2. De verzoekende partij is van oordeel dat het niet redelijk is verantwoord dat uitsluitend natuurlijke personen aan de bestreden taks worden onderworpen, terwijl het precies voor die categorie, gelet op het ontbreken van een vermogenskadaster, volgens haar willekeurig is ervan uit te gaan dat personen die 500 000 euro of meer aan effecten ingeschreven op een effectenrekening bezitten, gegoede personen zijn. Zij meent dat het voor de categorie van de rechtspersonen, gelet op het feit dat zij een boekhouding dienen te voeren, daarentegen wel mogelijk zou zijn de gegoede rechtspersonen, aan de hand van objectieve criteria, te onderscheiden van de minder gegoede rechtspersonen. Zij is van oordeel dat de wetgever zelf impliciet heeft aangegeven dat het niet onmogelijk is rechtspersonen aan de taks te onderwerpen, vermits elke inbreng van een effectenrekening die plaatsvindt vanaf 1 januari 2018 in een aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersoon met als enig doel aan de bestreden taks te ontkomen, tot gevolg heeft dat de inbrenger van de rekening geacht wordt titularis te zijn van die rekening. De omstandigheid dat de fiscale regeling van de rechtspersonen verschilt van die van de natuurlijke personen is volgens haar niet relevant, vermits er geen enkel verband bestaat tussen de bestreden taks en de inkomstenbelastingen.

A.51. De Ministerraad is van oordeel dat het derde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het derde middel in de zaak nr. 6877 en het vijfde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887.

A.52.1. In een vierde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden bepalingen, zonder redelijke verantwoording, de blote eigenaar van een effectenrekening op dezelfde wijze behandelt als de vruchtgebruiker van zulk een rekening.

A.52.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6901 zet uiteen dat zowel de vruchtgebruiker als de blote eigenaar van een effectenrekening door de bestreden wet worden beschouwd als titularissen van die rekening, zodat zij beiden worden onderworpen aan de bestreden taks. Zij meent dat dit leidt tot een discriminatie vermits beide categorieën zich in een wezenlijk verschillende situatie bevinden doordat de blote eigenaar, in tegenstelling tot de vruchtgebruiker, niet het genot heeft van de effectenrekening.

A.53. De Ministerraad merkt allereerst op dat een effectenrekening kan worden geopend op naam van de blote eigenaar alleen, op naam van de blote eigenaar en van de vruchtgebruiker, of op naam van de vruchtgebruiker alleen. Hij leidt daaruit af dat de vruchtgebruiker niet noodzakelijk het volledige zeggenschap heeft over de rekening. Hij meent dat het aldus redelijk is verantwoord dat de personen die de beheers- en beschikkingsbevoegdheden samen uitoefenen (blote eigenaar en vruchtgebruiker) proportioneel in aanmerking worden genomen in het kader van de bestreden taks. Hij is van oordeel dat indien de wetgever, wat de titularissen van een effectenrekening betreft, een onderscheid had gemaakt tussen de blote eigenaar en de vruchtgebruiker, dat onderscheid niet bestaanbaar zou zijn geweest met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie en bovendien belastingontwijking zou hebben gefaciliteerd. De Ministerraad doet eveneens gelden dat het in het kader van de bestreden taks niet relevant is na te gaan wie al dan niet de vruchten van de effectenrekening kan genieten, vermits het belastbaar feit niet wordt bepaald aan de hand van het al dan niet verwerven van inkomsten, maar wel aan de hand van het al dan niet houden van een effectenrekening. Hij meent dat de door de wetgever genomen maatregel ertoe leidt dat de houder van een effectenrekening in volle eigendom op gelijke wijze wordt behandeld als de gezamenlijke houders van een effectenrekening in « gesplitste eigendom » (vruchtgebruik en blote eigendom), vermits de volle eigenaar in beginsel een taks verschuldigd is die identiek is aan de taks die de blote eigenaar en de vruchtgebruiker samen verschuldigd zijn. Hij wijst ten slotte erop dat het vermoeden dat de medetitularissen van een effectenrekening beschikken over een proportioneel gelijk aandeel in de gemiddelde waarde van de financiële instrumenten op die rekening, kan worden weerlegd via een aangifte.

A.54.1. In een vijfde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden bepalingen, zonder redelijke verantwoording, de natuurlijke personen die een beroep doen op een buitenlandse tussenpersoon zonder vertegenwoordiger in België, op dezelfde wijze behandelen als de Belgische tussenpersonen, op het vlak van de administratieve verplichtingen, de administratieve sancties en de strafrechtelijke sancties.

A.54.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6901 zet uiteen dat de Belgische tussenpersonen gehouden zijn de belasting aan de bron in te houden middels een bevrijdende bronheffing. Zij wijst erop dat niet in België gevestigde tussenpersonen over die mogelijkheid niet beschikken en dat zij ofwel een vertegenwoordiger moeten aanstellen die hoofdelijk aansprakelijk is tot betaling van de belasting en tot uitvoering van alle overige verplichtingen die voortvloeien uit de wet, ofwel hun klanten moeten aansporen zelf een aangifte in te dienen. Zij meent dat daaruit volgt dat de natuurlijke personen die klanten zijn van een buitenlandse tussenpersoon, aan dezelfde verplichtingen worden onderworpen als die waaraan de professionele Belgische tussenpersonen worden onderworpen, terwijl beide categorieën zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden.

A.55. De Ministerraad is van oordeel dat de verzoekende partij in de zaak nr. 6901 de begrippen « belastingplichtige » en « schuldenaar van de belasting » verwart. Hij zet uiteen dat de belastingplichtige de natuurlijke persoon is die beschikt over een effectenrekening waarbij zijn aandeel in de totale gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die rekening 500 000 euro of meer bedraagt. De tussenpersoon die overgaat tot de bevrijdende inhouding is volgens hem de schuldenaar van de belasting. Wanneer een bevrijdende inhouding niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat de buitenlandse tussenpersoon geen vertegenwoordiger in België heeft aangesteld, is het volgens hem noodzakelijk een andere schuldenaar van de belasting aan te wijzen, wat te dezen is gebeurd door de titularis van de effectenrekening aan te wijzen als de schuldenaar van de belasting. Dat dezelfde administratieve verplichtingen en sancties gelden voor alle schuldenaars van de belasting, ongeacht of zij natuurlijke persoon dan wel professionele tussenpersoon zijn, is volgens hem niet alleen gerechtvaardigd, maar ook noodzakelijk, vermits het omgekeerde zou leiden tot een discriminerend verschil in behandeling tussen de schuldenaars van de belasting.

A.56.1. In een zesde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet, zonder redelijke verantwoording, een verschil in behandeling in het leven roept, naargelang het aandeel van een natuurlijke persoon in de totale gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen al dan niet 500 000 euro of meer bedraagt.

A.56.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6901 is van oordeel dat de grens van 500 000 euro totaal willekeurig is, des te meer omdat de taks niet wordt geheven op andere vermogensbestanddelen dan de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen bedoelde financiële instrumenten en omdat evenmin rekening wordt gehouden met de schulden die de betrokken persoon heeft aangegaan om zijn effectenrekening te financieren. Zij meent dat de wetgever de bekritiseerde maatregel niet kan verantwoorden door te verwijzen naar het feit dat er geen vermogenskadaster bestaat, vermits het precies de taak is van de wetgever om, vóór het invoeren van een belasting, ervoor te zorgen dat de noodzakelijke instrumenten voor het heffen van die belasting, beschikbaar zijn.

A.57. De Ministerraad is van oordeel dat het zesde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het tweede middel in de zaak nr. 6877. Hij voegt eraan toe dat de andere vermogensbestanddelen waar de verzoekende partij naar verwijst veelal reeds het voorwerp uitmaken van andere belastingen. Hij verwijst in dit kader naar de registratierechten, de belasting over de toegevoegde waarde en de onroerende voorheffing. Wat de lichamelijke roerende goederen betreft, wijst hij erop dat die in beginsel niet op naam worden gehouden, zodat er op dat vlak geen controleerbare grondslag bestaat. Hij meent ten slotte dat de wijze waarop de titularis van een effectenrekening die rekening heeft gefinancierd niet relevant is, vermits de taks wordt geheven op het aanhouden van een effectenrekening, ongeacht de wijze waarop die wordt gefinancierd, en vermits het discriminerend zou zijn de titularissen van een effectenrekening verschillend te behandelen, naar gelang van de wijze waarop zij die rekening hebben gefinancierd. Hij meent bovendien dat de personen die hun effectenrekening financieren via een lening over voldoende inkomsten en activa beschikken om die lening te financieren en dat een financiering via een lening van een effectenrekening doorgaans gebeurt met speculatieve bedoelingen, dan wel in het kader van een beroepsinvestering. Hij ziet niet in waarom in die laatste situaties een vrijstelling van de bestreden taks zou moeten gelden.

A.58.1. In een zevende onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet, zonder redelijke verantwoording, een verschil in behandeling in het leven roept tussen personen, doordat de bestreden taks in bepaalde gevallen kan leiden tot een dermate hoog heffingspercentage dat de heffing afbreuk doet aan het ongestoord genot van iemands eigendom.

A.58.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6901 zet uiteen dat wanneer een persoon wil beleggen in obligaties, hij een belasting dient te betalen bij de aankoop van de obligaties en bij de verkoop ervan en dat hij eveneens roerende voorheffing dient te betalen. Het feit dat die persoon ook onderworpen wordt aan de bestreden taks kan volgens haar leiden tot een belastingdruk op het rendement van meer dan 95 %. Met verwijzing naar het arrest nr. 107/2005 van 22 juni 2005 van het Hof, is zij van oordeel dat een dermate hoog heffingspercentage *de facto* neerkomt op een onteigening. Zij meent dat de bestreden wet niet voldoet aan de door artikel 16 van de Grondwet gestelde vereisten op het vlak van het eigendomsrecht, en dat die wet, zonder redelijke verantwoording, het eigendomsrecht van sommige personen aantast, terwijl het eigendomsrecht van andere personen die even of meer vermogend zijn, maar die niet aan de bestreden wet worden onderworpen, onaangetaast blijft.

A.59. De Ministerraad doet gelden dat de voorliggende zaak zich duidelijk onderscheidt van de zaak die aanleiding heeft gegeven tot het arrest nr. 107/2005 van 22 juni 2005, omdat de te dezen bestreden taks wordt bepaald op basis van een eenvormig en niet-opklimmend tarief van 0,15 %, wat neerkomt op 750 euro voor een effectenrekening van 500 000 euro. Hij meent dat dit tarief zeer gematigd is en niet kan worden beschouwd als disproportioneel. In het voorbeeld dat de verzoekende partij aanhaalt, is er volgens de Ministerraad geen sprake van een aantasting van het eigendomsrecht, vermits erin enkel wordt verwezen naar het rendement op effecten. Hij merkt op dat het rendement op een effectenrekening niet ter zake is, vermits de belasting wordt geheven op het houden van zulk een rekening, en dit ongeacht het rendement dat daarmee wordt gerealiseerd.

A.60. In zoverre de verzoekende partij in de zaak nr. 6901 in haar memorie van antwoord voor het eerst een schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie aanvoert doordat de bestreden taks kan worden ontweken door een in België aangehouden effectenrekening op naam van meerdere titularissen te zetten, wat een discriminatie met zich mee zou brengen ten aanzien van, enerzijds, titularissen die zulk een handeling niet stellen en, anderzijds, titularissen van een in het buitenland aangehouden effectenrekening, meent de Ministerraad dat die grief een nieuw middel betreft dat om die reden niet ontvankelijk is.

Wat het tweede middel in de zaak nr. 6901 betreft

A.61. Het tweede middel in de zaak nr. 6901 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 56 van het VWEU en met artikel 36 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte van 2 mei 1992.

A.62. De verzoekende partij in de zaak nr. 6901 is van oordeel dat de bestreden wet het vrij verrichten van diensten, zoals gewaarborgd door de in het middel vermelde internationale normen, belemmert, zonder dat die belemmering wordt verantwoord door een dwingende reden van algemeen belang, doordat het voor binnenlandse en voor buitenlandse financiële instellingen en voor natuurlijke personen, ongeacht of zij al dan niet in België wonen, moeilijker wordt gemaakt om een effectenrekening aan te bieden of aan te houden. Zij meent ook dat de bestreden taks in strijd is met de bestaande dubbelbelastingverdragen en dat de betrokken financiële instelling voor iedere individuele rekeninghouder zal moeten nagaan of er al dan niet sprake is van een strijdigheid met zulk een verdrag, waaruit volgens haar eveneens een belemmering van het vrij verrichten van diensten volgt. Vermits de bestreden wet het recht van de Europese Unie schendt, schendt zij volgens haar ook het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, zoals gewaarborgd door de Grondwet.

A.63.1. De Ministerraad is allereerst van oordeel dat de verzoekende partij in de zaak nr. 6901 geen belang heeft bij haar tweede middel, in zoverre dat middel beoogt de belangen van financiële instellingen te verdedigen.

A.63.2. De verzoekende partij antwoordt dat, vermits zij doet blijken van een belang bij haar beroep, zij niet moet doen blijken van een belang bij de door haar aangevoerde middelen.

A.64.1. In ondergeschikte orde, is de Ministerraad van oordeel dat het tweede middel in de zaak nr. 6901 niet gegrond is. Hij zet uiteen dat de wetgever, om de niet-Belgische tussenpersonen op een gelijke wijze te behandelen als de Belgische tussenpersonen, aan de niet-Belgische tussenpersonen de mogelijkheid heeft gegeven om zich te laten vertegenwoordigen in België. Hij wijst erop dat het aanstellen van een vertegenwoordiger in België geen verplichting vormt en dat de niet-Belgische tussenpersoon ervoor mag kiezen om zelf over te gaan tot de bevrijdende inhouding. In dat geval beschikt de titularis van de effectenrekening volgens hem over de mogelijkheid om te bewijzen dat geen aangifte en betaling van de taks moet plaatsvinden (artikel 158/1 van het Wetboek diverse rechten en taksen). Hij meent dat daaruit volgt dat het door de wetgever ingevoerde systeem van bevrijdende inhouding en betaling van de taks geen discriminatie doet ontstaan.

A.64.2. De Ministerraad is van oordeel dat artikel 56 van het VWEU en artikel 36 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte te dezen niet van toepassing zijn, vermits artikel 57 van het VWEU bepaalt dat er slechts sprake is van diensten voor zover de bepalingen betreffende het vrij verkeer van goederen, kapitaal en personen op de desbetreffende dienstverrichtingen niet van toepassing zijn. De Ministerraad meent dat het hoofddoel van de verrichting te dezen een verrichting inzake kapitaal betreft, zodat artikel 56 van het VWEU geen toepassing zou kunnen vinden. Hij meent dan ook dat het tweede middel, in zoverre het is afgeleid uit de schending van artikel 56 van het VWEU en van artikel 36 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, niet ontvankelijk is.

A.64.3. Indien het Hof niettemin zou oordelen dat de bestreden bepalingen betrekking hebben op het vrij verkeer van diensten, is de Ministerraad van oordeel dat die vrijheid niet onevenredig wordt beperkt. Hij meent dat de aanstelling van een vertegenwoordiger in België niet kan worden gekwalificeerd als een onevenredige beperking van het vrij verkeer van diensten, omdat zulk een aanstelling geen verplichting, maar een mogelijkheid vormt, en omdat de kosten die daaraan zijn verbonden, beperkt zijn. De omstandigheid dat de Belgische klanten, bij afwezigheid van een in België aangestelde vertegenwoordiger, zelf een aangifte moeten indienen, leidt volgens hem niet tot een andere conclusie, vermits de rechtspositie van de Belgische klanten geen rechtstreeks verband houdt met het vrij verrichten van diensten, vermits een aangifteplicht bezwaarlijk als een zware last kan worden beschouwd en vermits Belgische klanten van in België opgerichte of gevestigde tussenpersonen in bepaalde omstandigheden ook dienen over te gaan tot een aangifte. Hij meent dat het vrij verkeer van diensten niet wordt belemmerd vermits alle betrokken partijen gelijk worden behandeld.

A.64.4. Indien het Hof niettemin zou oordelen dat de bestreden bepalingen een verschil in behandeling in het leven zouden roepen en een belemmering van het vrij verrichten van diensten zouden veroorzaken, is de Ministerraad van oordeel dat dit verschil en die belemmering redelijk zijn verantwoord door dwingende redenen van algemeen belang, bestaande in het faciliteren van de inning van de taks door de Belgische Staat en in het creëren van een gelijk speelveld voor alle tussenpersonen op het vlak van die inning.

A.64.5. De Ministerraad doet gelden dat de bestreden wet niet in strijd is met de door België gesloten verdragen ter voorkoming van dubbele belasting. Hij merkt op dat sommige van die verdragen uitsluitend betrekking hebben op de inkomsten die door een inwoner van een verdragsstaat worden verworven in een andere verdragsstaat, zodat de bestreden wet, die geen betrekking heeft op een belasting op inkomsten, niet in strijd zou kunnen zijn met die verdragen. Andere verdragen hebben volgens hem een ruimer toepassingsgebied in die zin dat zij ook betrekking hebben op belastingen op het vermogen. Hij meent dat de belastingplichtige zich in dat geval kan beroepen op het verdrag om in voorkomend geval vrijstelling te verkrijgen van de bestreden taks. Hij merkt op dat die vrijstelling dan louter het gevolg is van de toepassing van het verdrag en dat de bestreden wet aldus niet in strijd kan zijn met zulk een verdrag. Hij is ten slotte van oordeel dat een toepassing van de dubbelbelastingverdragen niet leidt tot een noemenswaardige bijkomende administratieve last, en wijst erop dat financiële instellingen ook in het kader van andere belastingen dienen na te gaan of zulk een verdrag van toepassing is.

Wat het derde middel in de zaak nr. 6901 betreft

A.65. Het derde middel in de zaak nr. 6901 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 63 van het VWEU en met artikel 40 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte van 2 mei 1992.

A.66.1. De verzoekende partij in de zaak nr. 6901 is van oordeel dat de bestreden wet het vrij verkeer van kapitaal, zoals gewaarborgd door de in het middel vermelde internationale normen, beperkt. Zij beargumenteert haar standpunt op gelijksoortige wijze als bij het tweede middel in de zaak nr. 6901.

A.66.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6901 is eveneens van oordeel dat de bestreden taks, die volgens haar integrerend deel uitmaakt van een globale verrichting ter zake van het bijeenbrengen van kapitaal, een niet-toegelaten indirecte belasting is, zoals bedoeld in artikel 5, lid 2, a), van de richtlijn 2008/7/EG van de Raad van 12 februari 2008 « betreffende de indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal ».

A.67.1. De Ministerraad is allereerst van oordeel dat de verzoekende partij in de zaak nr. 6901 geen belang heeft bij haar derde middel, in zoverre dat middel beoogt de belangen van financiële instellingen te verdedigen.

A.67.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 6901 antwoordt dat, vermits zij doet blijken van een belang bij haar beroep, zij niet moet doen blijken van een belang bij de door haar aangevoerde middelen.

A.68.1. In ondergeschikte orde, is de Ministerraad van oordeel dat het derde middel in de zaak nr. 6901 niet gegrond is en beargumenteert hij zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het tweede middel in de zaak nr. 6901. Hij verwijst nog naar rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, waaruit hij afleidt dat het bestaan van verschillen tussen de lidstaten op het vlak van belastingen, op zich onvoldoende zijn om te besluiten tot een schending van het vrij verkeer van kapitaal.

A.68.2. Wat de aangevoerde schending van de richtlijn 2008/7/EG betreft, beargumenteert de Ministerraad zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het vierde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887.

In de zaak nr. 7004

Wat het eerste middel in de zaak nr. 7004 betreft

A.69. Het eerste middel in de zaak nr. 7004 is gericht tegen artikel 152 van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij artikel 4 van de bestreden wet, en is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172, eerste lid, van de Grondwet, doordat de bestreden taks uitsluitend wordt geheven op bepaalde financiële instrumenten ingeschreven op een effectenrekening, en niet op andere financiële instrumenten en meer in het algemeen op andere vermogensbestanddelen.

A.70.1. De verzoekende partij in de zaak nr. 7004 is van oordeel dat het verschil in behandeling dat volgt uit de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen opgenomen opsomming van financiële instrumenten, niet kan worden verantwoord ten aanzien van het nagestreefde doel te komen tot een meer rechtvaardige fiscaliteit.

De verzoekende partij verwijst naar artikel 2, § 1, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en meent dat de wetgever in de bestreden wet een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven heeft geroepen onder de financiële instrumenten die in dat artikel gelijk worden behandeld. De omstandigheid dat er geen kapitaalgarantie aanwezig is bij sommige uitgesloten financiële instrumenten, is volgens haar niet relevant, vermits er bij aandelen en bij sommige obligaties evenmin sprake is van een kapitaalgarantie. De in de parlementaire voorbereiding gegeven verantwoording voor de uitsluiting van bepaalde instrumenten, inhoudende dat zij van belang zijn voor de reële economie, is volgens haar evenmin relevant, vermits niet kan worden ontkend dat ook aandelen, die wel door de bestreden taks worden beoogd, van belang zijn voor de reële economie.

A.70.2. Wat de derivaten betreft, is de verzoekende partij in de zaak nr. 7004 van oordeel dat de verantwoording gegeven in de parlementaire voorbereiding voor de niet-opname ervan in de opsomming van financiële instrumenten die belastbaar zijn, niet opgaat, vermits die instrumenten volledig deel uitmaken van de financiële instrumenten die beleggers hanteren om hun vermogen te doen groeien.

Wat betreft de rechten van deelneming in gemeenschappelijke beleggingsfondsen en de aandelen in beleggingsvennootschappen die zijn gekocht of waarop werd ingeschreven in het kader van een levensverzekering of een regeling voor pensioensparen, die krachtens artikel 152, 2°, c), van het Wetboek diverse rechten en taksen niet als belastbare financiële instrumenten worden beschouwd, is zij van oordeel dat die uitsluiting van de bestreden taks niet te verantwoorden valt, omdat de bedoelde rechten van deelneming en aandelen, net zoals de financiële instrumenten die wel belastbaar zijn, een patrimoniale waarde hebben en omdat die uitsluiting de belastingplichtigen aanzet om zulke rechten en aandelen aan te schaffen met het oog op het vermijden van de bestreden taks. De verzoekende partij is bovendien van oordeel dat het niet redelijk te verantwoorden is dat de gewone aandelen en obligaties die zijn gekocht of waarop werd ingeschreven in het kader van een levensverzekering of een regeling voor pensioensparen wel als belastbare financiële instrumenten worden beschouwd.

A.71.1. De Ministerraad is van oordeel dat het eerste middel in de zaak nr. 7004 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het eerste en het vierde middel in de zaak nr. 6877, het zevende onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887 en het eerste en het zesde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901. Hij voegt eraan toe dat de wetgever niet voor het eerst een welbepaald onderdeel van het vermogen belast en verwijst daarbij naar de belasting op niet-verhuurde tweede verblijven, de onroerende voorheffing en de belasting op levensverzekeringen.

A.71.2. Met betrekking tot de thesaurie- en depositobewijzen zet de Ministerraad uiteen dat die waardepapieren, in tegenstelling tot wat in de parlementaire voorbereiding wordt vermeld, niet als een obligatie kunnen worden gekwalificeerd en dat zij aldus niet aan de bestreden taks worden onderworpen. Met betrekking tot de trackers of exchange traded funds, zet hij uiteen dat die instrumenten onder de bestreden taks vallen wanneer zij de juridische vorm aannemen van een beleggingsvennootschap, een gemeenschappelijk beleggingsfonds of een obligatie. Wanneer zij die vorm niet aannemen, zouden zij niet onder het toepassingsgebied van die taks vallen, tenzij zij een lening zouden vertegenwoordigen die tevens aan de kenmerken van een obligatie voldoet.

A.71.3. Wat het pensioensparen betreft, zet de Ministerraad uiteen dat daaronder drie spaarvormen vallen die een fiscale gunstbehandeling genieten : (1) de spaarverzekering; (2) de collectieve spaarrekening; (3) de individuele spaarrekening. Hij merkt op dat de spaarverzekering in wezen een gewone individuele levensverzekering is, zij het onderworpen aan een bijzondere fiscale regeling, en dat die verzekering niet onder de bestreden taks valt omdat ze niet op een effectenrekening wordt aangehouden.

Hij zet vervolgens uiteen dat de collectieve en individuele spaarrekeningen niet worden aangeboden door verzekeringsondernemingen, maar door kredietinstellingen, en dat beide spaarrekeningen fundamenteel van elkaar verschillen, reden waarom de collectieve spaarrekeningen niet aan de bestreden taks worden onderworpen en de individuele spaarrekeningen wel. Hij wijst erop dat bij een individuele spaarrekening de gelden niet collectief worden belegd, maar individueel op naam van de betrokken pensioenspaarder, wat een hoger beleggingsrisico met zich meebrengt. In zoverre de titularis van de individuele spaarrekening op de effectenrekening die gekoppeld is aan die spaarrekening, belastbare financiële instrumenten aanhoudt, vallen die instrumenten, volgens de Ministerraad, onder de bestreden taks. Hij is van oordeel dat het verschil in behandeling tussen de collectieve en de individuele spaarrekening redelijk is verantwoord, omdat de titularis van een individuele spaarrekening, in tegenstelling tot die van een collectieve spaarrekening, naar eigen goeddunken zijn effectenrekening kan beheren. Hij meent dat de titularis van een individuele spaarrekening een gelijkaardige

rechtspositie inneemt als een gewone titularis van een effectenrekening, omdat hij naar eigen goeddunken kan overgaan tot het kopen en verkopen van financiële instrumenten, zij het dat die pas op het ogenblik van de pensioenleeftijd kunnen worden uitgekeerd, in ruil waarvoor hij een gunstige fiscale regeling kan genieten.

A.71.4. De verzoekende partij in de zaak nr. 7004 is van oordeel dat de bestreden wet het door de Ministerraad op het vlak van het pensioensparen gemaakte onderscheid niet bevat.

Wat het tweede middel in de zaak nr. 7004 betreft

A.72. Het tweede middel in de zaak nr. 7004 is gericht tegen de artikelen 151 en 152 van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij de artikelen 3 en 4 van de bestreden wet, en is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172, eerste lid, van de Grondwet, doordat de bestreden taks uitsluitend wordt geheven op financiële instrumenten die op een effectenrekening zijn ingeschreven.

A.73. De verzoekende partij in de zaak nr. 7004 stelt vast dat het bekritiseerde verschil in behandeling in de parlementaire voorbereiding werd verantwoord met verwijzing naar de verhandelbaarheid en het liquide karakter van de financiële instrumenten ingeschreven op een effectenrekening. Zij is van oordeel dat het in het leven geroepen verschil in behandeling niet pertinent is ten aanzien van de door de wetgever nagestreefde doelstelling betreffende het komen tot een meer rechtvaardige fiscaliteit. Zij is meer bepaald van oordeel dat de wijze waarop financiële instrumenten worden aangehouden niet relevant is om uit te maken of die instrumenten al dan niet worden aangehouden met het oog op het doen aangroeien van het vermogen. Zij meent dat aandelen op naam die niet zijn ingeschreven op een effectenrekening eveneens kunnen worden aangehouden met het oog op het doen aangroeien van het vermogen. Zij betwist ook dat het eigen is aan effectenrekeningen dat de financiële instrumenten die erop zijn ingeschreven gemakkelijk verhandelbaar zijn en gemakkelijk liquide kunnen worden gemaakt. Zij verwijst in dit kader naar het feit dat de verhandelbaarheid van financiële instrumenten door de wet, door de desbetreffende vennootschap of door contractuele bepalingen kan worden beperkt. Zij betwist eveneens dat financiële instrumenten die niet op een effectenrekening zijn ingeschreven minder verhandelbaar zouden zijn. Zij meent ten slotte dat het verschil in behandeling, in het licht van de nagestreefde doelstelling betreffende het komen tot een meer rechtvaardige fiscaliteit, niet kan worden verantwoord door een streven naar administratieve vereenvoudiging.

A.74. De Ministerraad is van oordeel dat het tweede middel in de zaak nr. 7004 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het eerste middel in de zaak nr. 6877. Hij voegt eraan toe dat de omstandigheid dat de verhandelbaarheid van effecten beperkt kan worden door de desbetreffende vennootschap of door contractuele bepalingen niet ter zake is, vermits die beperking het gevolg is van het handelen van de houder van die effecten en niets afdoet aan het feit dat effecten ingeschreven op een effectenrekening in beginsel gemakkelijk verhandelbaar zijn.

Wat het derde middel in de zaak nr. 7004 betreft

A.75. Het derde middel in de zaak nr. 7004 is gericht tegen de artikelen 151, 152 en 154 van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij de artikelen 3, 4 en 6 van de bestreden wet, en is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172, eerste lid, van de Grondwet, doordat, zonder redelijke verantwoording, een verschil in behandeling in het leven wordt geroepen, naargelang het aandeel van een natuurlijke persoon in de totale gemiddelde waarde van belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen al dan niet 500 000 euro of meer bedraagt.

A.76.1. De verzoekende partij in de zaak nr. 7004 meent dat de drempel van 500 000 euro een willekeurig verschil in behandeling in het leven roept, omdat die drempel niet pertinent is ten aanzien van de door de wetgever nagestreefde doelstelling betreffende het komen tot een meer rechtvaardige fiscaliteit en omdat bij de vaststelling van de belastbare waarde geen rekening wordt gehouden met de schulden van de betrokken titularis.

A.76.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7004 stelt vast dat wanneer een effectenrekening wordt aangehouden door meerdere titularissen, die titularissen vermoed worden te beschikken over een proportioneel aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die effectenrekening, waarbij zij achteraf in de mogelijkheid zijn om het tegendeel te bewijzen. Zij meent dat de voormelde regeling eveneens leidt tot verschillen in behandeling die niet redelijk verantwoord zijn. Zij geeft als voorbeeld de situatie van een persoon die samen met een andere persoon medetitularis is van een effectenrekening waarop belastbare financiële instrumenten zijn ingeschreven met een totale gemiddelde waarde van 900 000 euro. Zij vervolgt dat geen van beide titularissen onderworpen wordt aan de bestreden taks, vermits zij beiden worden vermoed te beschikken over een waarde van 450 000 euro, zelfs wanneer het aandeel van één van beide personen in de totale gemiddelde waarde in werkelijkheid 8/9 van het totale bedrag bedraagt, zijnde een waarde van 800 000 euro. Zij meent dat het niet redelijk is verantwoord dat die laatste persoon niet wordt onderworpen aan de bestreden belasting, terwijl een persoon die als enige titularis een effectenrekening aanhoudt waarop belastbare financiële instrumenten zijn ingeschreven met een totale gemiddelde waarde van 800 000 euro wel wordt onderworpen aan die belasting.

A.76.3. De verzoekende partij in de zaak nr. 7004 stelt eveneens vast dat de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op een effectenrekening in beginsel wordt berekend aan de hand van de waarde van die instrumenten op de in de wet omschreven ogenblikken (referentiepunten), die samenvallen met de laatste dag van elk trimester. In sommige gevallen, bijvoorbeeld wanneer een effectenrekening wordt beëindigd of gewijzigd, worden evenwel bijkomende referentiepunten toegevoegd. Zij is van oordeel dat die bijkomende referentiepunten ertoe kunnen leiden dat belastingplichtigen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden, verschillend worden behandeld. Zij geeft het voorbeeld van een persoon die op 3 april 2018 een effectenrekening opent, op diezelfde dag belastbare financiële instrumenten belegt voor een waarde van 1 200 000 euro, op 27 augustus 2018 zijn financiële instrumenten verkoopt en op 2 september 2018 zijn effectenrekening sluit. In die situatie beschikt die persoon volgens haar over een gemiddelde waarde van belastbare financiële instrumenten van 800 000 euro, waardoor die persoon aan de bestreden belasting wordt onderworpen. Zij vergelijkt de situatie van de voormelde persoon met een persoon die reeds vóór 3 april 2018 over een effectenrekening beschikte zonder dat daarop belastbare financiële instrumenten waren ingeschreven, die vervolgens op 3 april 2018 belastbare financiële instrumenten op die rekening laat inschrijven voor een waarde van 1 200 000 euro, die op 27 augustus 2018 zijn financiële instrumenten verkoopt en zijn effectenrekening niet afsluit. Die laatste persoon beschikt volgens haar over een gemiddelde waarde van belastbare financiële instrumenten van 400 000 euro en wordt aldus niet aan de bestreden belasting onderworpen.

A.76.4. De Ministerraad is van oordeel dat het derde middel in de zaak nr. 7004 niet gegrond is en beargUMENTEERT zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het tweede middel in de zaak nr. 6877 en het zesde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901. Met betrekking tot de door de verzoekende partij geformuleerde kritiek ten aanzien van de bepaling volgens welke, wanneer een effectenrekening wordt aangehouden door meerdere titularissen, die titularissen vermoed worden te beschikken over een proportioneel aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die rekening, doet de Ministerraad gelden dat het feit dat dit vermoeden in bepaalde omstandigheden ertoe kan leiden dat een medetitularis niet aan de bestreden taks wordt onderworpen, geen discriminatie vormt omdat dit vermoeden redelijk is verantwoord ten aanzien van de nagestreefde doelstelling van administratieve vereenvoudiging. Met betrekking tot de door de verzoekende partij geformuleerde kritiek ten aanzien van de bijkomende referentiepunten, doet de Ministerraad gelden dat die referentiepunten door de wetgever zijn ingevoegd om rekening te kunnen houden met bepaalde omstandigheden, zoals het openen, het afsluiten of het wijzigen van een effectenrekening en het feit dat een andere persoon medetitularis wordt van zulk een rekening, en om te voorkomen dat personen aan de bestreden taks zouden kunnen ontsnappen. Hij erkent dat die omstandigheden en de daaraan verbonden bijkomende referentiepunten een negatieve invloed kunnen uitoefenen op de gemiddelde waarde van de op de effectenrekening aangehouden effecten, maar wijst erop dat die omstandigheden ook het omgekeerde effect kunnen hebben. Hij meent dat er geen sprake is van een discriminatie, vermits de invloed van de bijkomende referentiepunten op de gemiddelde waarde van de financiële instrumenten louter het gevolg is van bijzondere omstandigheden en vermits alle titularissen die zich in dezelfde omstandigheden bevinden op gelijke wijze worden behandeld.

In de zaak nr. 7005

Wat het eerste middel in de zaak nr. 7005 betreft

A.77. Het eerste middel in de zaak nr. 7005 is gericht tegen de artikelen 3 tot 18 van de bestreden wet, en is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 56 van het VWEU, doordat de bestreden bepalingen, in zoverre zij personen aanzetten tot het openen van een effectenrekening bij Belgische tussenpersonen, een onevenredige belemmering inhouden van het vrij verrichten van diensten.

A.78.1. Uit de artikelen 152, 9°, 157, 158/1, eerste lid, en 158/2 van het Wetboek diverse rechten en taksen leiden de verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 af dat een Belgische inwoner die een effectenrekening aanhoudt bij een buitenlandse kredietinstelling in beginsel zelf verantwoordelijk is voor de aangifte en de betaling van de bestreden taks, behoudens wanneer die kredietinstelling een in België gevestigde vertegenwoordiger heeft laten erkennen. Zij stellen evenwel vast dat de Koning pas op 4 november 2018 de voorwaarden en de nadere regels betreffende de erkenning van zulk een vertegenwoordiger heeft bepaald en dat het formulier waarmee die erkenning kan worden aangevraagd pas op 4 december 2018 in het *Belgisch Staatsblad* werd bekendgemaakt, terwijl de wet reeds geruime tijd in werking was getreden.

A.78.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 zijn van oordeel dat buitenlandse kredietinstellingen de Belgische inwoners slechts het voordeel kunnen laten genieten van het bevrijdend karakter van de taks op de effectenrekeningen door middel van een inhouding aan de bron, en aldus slechts eenzelfde dienstverlening kunnen aanbieden als Belgische kredietinstellingen, wanneer zij een vertegenwoordiger aanstellen die verantwoordelijk is voor de inhouding. Uit rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ, 5 juli 2007, C-522/04, *Commissie t. België*) leiden zij af dat de verplichting om een vertegenwoordiger aan te stellen strijdig is met het vrij verrichten van diensten. Zij menen dat de bestreden maatregel met zich meebrengt dat buitenlandse kredietinstellingen aan bijkomende voorwaarden, waaraan administratieve en financiële lasten zijn verbonden, moeten voldoen ten opzichte van Belgische kredietinstellingen om hun klanten op dezelfde wijze ten dienste te kunnen staan, zodat hun toegang tot de markt aan voorwaarden wordt onderworpen. Wanneer de buitenlandse kredietinstellingen niet overgaan tot het aanstellen van een vertegenwoordiger, dienen de in België wonende beleggers volgens hen zelf in te staan voor de aangifte en de betaling van de taks. Zij menen dat dit de Belgische inwoners ertoe kan aanzetten geen gebruik te maken van de diensten van buitenlandse kredietinstellingen. De verzoekende partijen zijn van oordeel dat daaruit blijkt dat de bestreden wet het vrij verrichten van diensten binnen de Europese Unie belemmert.

A.78.3. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 verzoeken het Hof prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de voormelde problematiek.

A.78.4. In hun memorie van antwoord voeren de verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 aan dat de bestreden bepalingen niet alleen in strijd zijn met het vrij verkeer van diensten, maar ook met het vrij verkeer van kapitaal, in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet.

A.79.1. De Ministerraad is allereerst van oordeel dat de verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 geen belang hebben bij hun eerste middel, in zoverre dat middel beoogt de belangen van financiële instellingen te verdedigen.

A.79.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 antwoorden dat een strijdigheid met het vrij verrichten van diensten niet alleen door dienstverstrekkers kan worden aangevoerd, maar ook door de ontvangers van diensten.

A.80. In ondergeschikte orde is de Ministerraad van oordeel dat het eerste middel in de zaak nr. 7005 niet gegrond is. Hij beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het vijfde onderdeel van het eerste middel en het tweede middel in de zaak nr. 6901. In zoverre het Hof van oordeel zou zijn dat prejudiciële vragen dienen te worden gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, meent hij dat in die vragen duidelijk moet worden vermeld dat het aanstellen van een vertegenwoordiger door tussenpersonen die niet in België zijn opgericht of gevestigd een mogelijkheid betreft en dus geen verplichting.

Wat het tweede middel in de zaak nr. 7005 betreft

A.81. Het tweede middel in de zaak nr. 7005 is gericht tegen de artikelen 3 tot 18 van de bestreden wet, en is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, doordat de bestreden bepalingen meerdere verschillen in behandeling in het leven roepen die niet redelijk zijn verantwoord.

A.82.1. In een eerste onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepalingen een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roepen tussen personen, naargelang zij tegoeden aanhouden op een effectenrekening, dan wel op een andere manier.

A.82.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 zijn van oordeel dat de bestreden taks als een vermogensbelasting moet worden gekwalificeerd en dat dit blijkt uit de parlementaire voorbereiding, uit de in die wet gebruikte drempel van 500 000 euro, uit de dubbelbelastingverdragen en uit de circulaire 2018/C/65 van 25 mei 2018 « betreffende de taks op de effectenrekeningen, met voorbeelden in specifieke situaties inzake het bepalen van de referentieperiodes en referentietijdstippen en het berekenen van de gemiddelde waarde als heffingsgrondslag », waarin uitdrukkelijk sprake is van een vermogensbelasting.

Gelet op het feit dat die taks een vermogensbelasting is, is het volgens hen zonder redelijke verantwoording dat uitsluitend de vermogens aangehouden op een effectenrekening worden belast.

A.82.3. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 betwisten de verantwoording die de wetgever heeft gegeven voor het verschil in behandeling, inhoudende dat financiële instrumenten ingeschreven op een effectenrekening gemakkelijker verhandelbaar zouden zijn en liquide zouden kunnen worden gemaakt dan andere tegoeden en dat zij aldus vermogensverrijking zouden faciliteren. Zij zetten uiteen dat een effectenrekening enkel een drager is van effecten, zoals ook het register van aandelen of obligaties op naam van de emittent een drager is, dat die drager op zich geen vermogensverrijking faciliteert, en dat de liquiditeit van het effect niet zozeer afhangt van de drager ervan, maar veeleer van het vinden van een koper, van het optreden van een vereffeningsinstelling, in de zin van artikel 2, 17°, van de wet van 2 augustus 2002 « betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten », en van de goede financiële toestand van de emittent. Zij menen dat het gebruik van een effectenrekening dus niet noodzakelijk ertoe leidt dat de betrokkene een meer goeude burger wordt, maar wel dat hij zijn financiële tegoeden op een moderne en efficiënte manier aanhoudt, beheert of laat beheren door een derde. Zij wijzen ook erop dat de effectenrekening een noodzakelijk instrument is om bij te dragen tot de dematerialisatie van Belgische effecten en tot de in 2005 gerealiseerde afschaffing van de effecten aan toonder. Zij menen dat de verantwoording betreffende de vermogensverrijking irrelevant is in het kader van het heffen van een belasting op het louter bezit van vermogensbestanddelen.

Zij zijn van oordeel dat de gegeven verantwoording in ieder geval onvoldoende is, gelet op het feit dat de wetgever de bedoeling heeft gehad de goeude burger te belasten die een vermogen heeft van een bepaalde waarde. Tegoeden of financiële instrumenten die niet worden aangehouden op een effectenrekening vormen immers volgens hen evengoed een vermogensbestanddeel en kunnen immers op een gelijksoortige manier als effecten ingeschreven op een effectenrekening worden verhandeld of beheerd.

A.82.4. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 zijn van oordeel dat er, gelet op de door de wetgever nagestreefde doelstelling betreffende het komen tot een meer rechtvaardige fiscaliteit, evenmin een redelijke verantwoording is voor het feit dat andere vermogensbestanddelen, zoals vastgoed, goud en kunst, niet door de bestreden taks worden beoogd.

A.83. De Ministerraad is van oordeel dat het eerste onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het eerste middel in de zaak nr. 6877 en het eerste middel in de zaak nr. 7004. Hij voegt eraan toe dat noch uit de dubbelbelastingverdragen, noch uit de circulaire 2018/C/65 van 25 mei 2018 kan worden afgeleid dat de wetgever een vermogensbelasting heeft willen invoeren.

A.84.1. In een tweede onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepalingen een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roepen tussen personen, naargelang zij gedematerialiseerde effecten, dan wel effecten op naam die niet gedematerialiseerd zijn, aanhouden.

A.84.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 menen dat het niet belasten van de effecten op naam niet redelijk verantwoord is ten aanzien van de doelstelling de grotere vermogens te doen bijdragen aan het staatsbudget. Zij zijn van oordeel dat effecten op naam op een even gemakkelijke manier liquide kunnen worden gemaakt als effecten op een effectenrekening en dat het al dan niet voorhanden zijn van beleggingsmotieven in het licht van de nagestreefde doelstelling geen verantwoording kan vormen voor het verschil in behandeling.

A.85. De Ministerraad is van oordeel dat het tweede onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het eerste middel in de zaak nr. 6877 en het tweede middel in de zaak nr. 7004.

A.86.1. In een derde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepalingen een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roepen tussen personen, naargelang zij de in de wet omschreven financiële instrumenten op een effectenrekening aanhouden, dan wel andere niet-belastbare financiële producten aanhouden.

A.86.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 zetten uiteen dat er financiële instrumenten bestaan die op een effectenrekening kunnen worden ingeschreven, maar die niet onder de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen omschreven financiële instrumenten vallen. Zij verwijzen daarbij onder meer naar schuldinstrumenten die niet als een obligatie kunnen worden omschreven wegens gebrek aan een gewaarborgde kapitaal terugbetaling, naar trackers die niet de vorm van een fonds aannemen en niet voorzien in een kapitaalgarantie, naar financiële warrants, naar afgeleide producten zoals opties, futures en swaps, naar termijnrekeningen en naar gelddeposito's.

Zij zijn van oordeel dat er geen redelijke verantwoording bestaat voor het feit dat de voormelde instrumenten niet en de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten taksen omschreven financiële instrumenten wel aan de taks worden onderworpen.

A.86.3. De verzoekende partijen wijzen ook erop dat bepaalde beleggingsproducten uitdrukkelijk door de bestreden wet worden uitgesloten van de taks, onder meer de verzekeringsproducten tak 21 en 23. Zij menen dat die producten even liquide en verhandelbaar zijn als effecten op een effectenrekening, zodat er geen redelijke verantwoording voorhanden is om die producten uit te sluiten van het toepassingsgebied van de bestreden wet. Zij menen dat er evenmin een verantwoording bestaat voor het uitsluiten van beleggingen in het kader van een regeling voor pensioensparen, vermits een aanvullend kapitaal met het oog op het pensioen evengoed buiten het wettelijke stelsel van pensioensparen, dat facultatief is en bovendien aan beperkingen onderworpen is, kan worden opgebouwd. Zij menen ten slotte dat er evenmin een verantwoording voorhanden is voor het feit dat het collectieve pensioensparen van de bestreden taks wordt uitgesloten, maar niet het individuele pensioensparen.

A.87. De Ministerraad is van oordeel dat het derde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het eerste middel in de zaak nr. 6877, het vierde middel in die zaak, het zevende onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887, het eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 en het eerste middel in de zaak nr. 7004. Hij voegt eraan toe dat de zogenaamde *reverse convertibles* instrumenten zijn die een onzeker element inhouden en die geen kapitaalgarantie bieden. Hij meent dat die instrumenten om die reden niet als een obligatie kunnen worden beschouwd en dat zij, als afgeleid product, niet vallen onder de bestreden taks. Converteerbare obligaties dienen volgens hem dan weer wel te worden gekwalificeerd als een obligatie en vallen aldus wel onder de bestreden taks. De zogenaamde turbos, sprinters, speeders en financiële warrants vallen volgens de Ministerraad niet onder de bestreden taks omdat zij afgeleide producten zijn die op zich geen zelfstandige vermogenswaarde hebben. Wat de termijnrekeningen en gelddeposito's betreft, meent hij dat die instrumenten niet onder de bestreden taks vallen vermits zij niet op een effectenrekening worden aangehouden.

A.88.1. In een vierde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepalingen een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roepen, naargelang een effectenrekening wordt aangehouden door een natuurlijke persoon, dan wel door een rechtspersoon.

A.88.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 zijn van oordeel dat er geen redelijke verantwoording bestaat voor het feit dat rechtspersonen die effectenrekeningen aanhouden, worden uitgesloten van het toepassingsgebied van de bestreden taks. Zij wijzen erop dat natuurlijke personen effectenrekeningen kunnen aanhouden via een rechtspersoon en dat die methode vaak wordt toegepast door de meer vermogende natuurlijke personen. Zij zijn van oordeel dat de argumenten gegeven tijdens de parlementaire voorbereiding het verschil in behandeling niet kunnen verantwoorden, omdat er in de vennootschapsbelasting geen vermogensbelasting bestaat zodat er geen sprake zou kunnen zijn van een dubbele belasting, omdat de aandelen van een vennootschap niet noodzakelijk op een effectenrekening worden aangehouden en omdat de waarde van de aandelen van een vennootschap niet noodzakelijk overeenkomt met de waarde van de financiële instrumenten aangehouden door diezelfde vennootschap. Ook het gegeven dat meerwaarden in het stelsel van de vennootschapsbelasting worden belast, kan het verschil in behandeling volgens hen niet verantwoorden, vermits de bestreden taks een belasting is op het beschikken over vermogensbestanddelen en dus niet op het verwerven van winsten en omdat ook in de personenbelasting de inkomsten van beleggingsportefeuilles worden belast. Zij menen bovendien dat de antimisbruikbepaling volgens welke de inbreng van een effectenrekening vanaf 1 januari 2018 in een rechtspersoon die onderworpen is aan de vennootschapsbelasting met als enig doel de taks te ontkomen, niet tegenstelbaar is aan de fiscale administratie, op zich een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roept, vermits de natuurlijke personen die vóór 1 januari 2018 een rechtspersoon hebben opgericht om hun effectenportefeuille in onder te brengen niet aan de bestreden taks worden onderworpen, terwijl de natuurlijke personen die dat doen vanaf 1 januari 2018 wel aan die taks worden onderworpen.

A.89. De Ministerraad is van oordeel dat het vierde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij het derde middel in de zaak nr. 6877.

A.90.1. In een vijfde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepalingen een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roepen tussen personen, naargelang hun aandeel in de totale gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen al dan niet 500 000 euro of meer bedraagt.

A.90.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 zijn van oordeel dat de grens van 500 000 euro niet pertinent is om de grote vermogens van andere vermogens te onderscheiden. Zij wijzen erop dat een persoon die belastbare financiële instrumenten ten belope van 499 999 euro aanhoudt op een effectenrekening niet aan de bestreden taks wordt onderworpen, terwijl dat wel het geval is voor een persoon die dergelijke instrumenten ten belope van 500 000 euro aanhoudt op zulk een rekening.

A.91. De Ministerraad is van oordeel dat het vijfde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op dezelfde wijze als bij tweede middel in de zaak nr. 6877.

A.92.1. In een zesde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005 voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepalingen de beginselen van behoorlijke regelgeving, en meer in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel, schenden.

A.92.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 menen dat in het kader van een toetsing aan het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie rekening dient te worden gehouden met de voormelde beginselen van behoorlijke regelgeving, en meer bepaald naar aanleiding van de evenredigheidstoets die deel uitmaakt van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Ze zijn van oordeel dat de bestreden wet niet voldoet aan het zorgvuldigheidsbeginsel, vermits de erin vervatte maatregel niet zorgvuldig werd voorbereid. Ook het redelijkheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel zijn volgens hen geschonden, vermits de bestreden taks niet werd onderbouwd met redelijke argumenten.

A.93. De Ministerraad meent dat er geen sprake is van een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, vermits de wetgever, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, wel degelijk rekening heeft gehouden met de opmerkingen van de afdeling wetgeving van de Raad van State, wat volgens hem blijkt uit het feit dat sommige bepalingen van het voorontwerp van wet werden aangepast, en uit het feit dat in de memorie van toelichting wordt ingegaan op de opmerkingen van de Raad van State. Er is volgens hem evenmin sprake van een schending van het redelijkheidsbeginsel vermits het al dan niet invoeren van een taks op effectenrekeningen behoort tot de beleidsvrijheid van de wetgever en vermits de wetgever die taks duidelijk heeft omschreven, door de belastingplichtige en het belastbaar feit aan te wijzen, door het tarief van de taks en de modaliteiten van de heffing ervan vast te stellen en door te voorzien in controlemechanismen en sancties bij niet-naleving van de wet. Wat de aangevoerde schending van het motiveringsbeginsel betreft, wijst de Ministerraad erop dat de memorie van toelichting van het wetsontwerp dat heeft geleid tot de bestreden wet een uitvoerige motivering bevat waaruit blijkt dat de wetgever weloverwogen keuzes heeft gemaakt.

Wat het derde middel in de zaak nr. 7005 betreft

A.94. Het derde middel in de zaak nr. 7005 is gericht tegen artikel 152, 1°, b), en 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij artikel 4 van de bestreden wet, en is afgeleid uit de schending van het beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten en van het recht op eigendom, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet.

A.95.1. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 zijn van oordeel dat artikel 152, 1°, b), van het Wetboek diverse rechten en taksen terugwerkende kracht heeft, in zoverre het tot gevolg heeft dat, wanneer belastbare financiële instrumenten in de periode vanaf 9 december 2017 tot de inwerkingtreding van de wet van 7 februari 2018 (meer bepaald op 10 maart 2018) worden omgezet in financiële instrumenten die niet belastbaar zijn, die instrumenten alsnog bij wettelijk fictie in de belastbare grondslag worden opgenomen. Zij zijn eveneens van oordeel dat artikel 152, 5°, tweede lid, van datzelfde Wetboek terugwerkende kracht heeft, in zoverre het bepaalt dat elke inbreng van een effectenrekening, die plaatsvindt vanaf 1 januari 2018, in een aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersoon met als enig doel aan de taks op de effectenrekeningen te ontkomen, tot gevolg heeft dat de inbrenger van de effectenrekening geacht wordt titularis te zijn van de ingebrachte effectenrekening. Zij menen dat die terugwerkende kracht niet kan worden verantwoord.

A.95.2. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 zijn tevens van oordeel dat de bestreden bepalingen een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roepen, naargelang personen vóór dan wel vanaf 9 december 2017 of 1 januari 2018, belastbare financiële instrumenten omzetten in instrumenten die niet belastbaar zijn of een effectenrekening inbrengen in een vennootschap. Zij menen dat beide data willekeurig zijn gekozen, vermits zij noch overeenstemmen met de datum van inwerkingtreding van de wet, noch met de datum waarop de maatregel werd aangekondigd. Artikel 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen schendt volgens hen bovendien het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, doordat een inbreng van een effectenrekening die plaatsvindt vanaf 1 januari 2018 in een vennootschap slechts tot gevolg heeft dat de inbrenger van de effectenrekening geacht wordt titularis te zijn van de ingebrachte rekening, wanneer die inbreng is gebeurd met als enig doel aan de bestreden taks te ontkomen.

A.96.1. Wat de in artikel 152, 1°, b), van het Wetboek diverse rechten en taksen vervatte antimisbruikbepaling betreft, doet de Ministerraad gelden dat een omzetting tussen 9 december 2017 en 10 maart 2018 van belastbare effecten op een effectenrekening naar niet-belastbare instrumenten niet met zich meebrengt dat het belastbaar feit retroactief wordt uitgebreid, omdat het belastbaar feit, bestaande in het titularis zijn van een effectenrekening, pas wordt beoordeeld vanaf 10 maart 2018. Hij wijst erop dat de datum van 9 december 2017 overeenkomt met de datum van het definitieve regeerakkoord en is van oordeel dat het tot de beleidsvrijheid van de wetgever behoort om die datum vast te stellen.

A.96.2. Wat de in artikel 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen vervatte antimisbruikbepaling betreft, zet de Ministerraad uiteen dat die bepaling beoogt te voorkomen dat personen de bestreden taks zouden ontwijken door hun effectenrekening in te brengen in een vennootschap. De in die bepaling opgenomen datum van 1 januari 2018 is volgens hem gekozen omdat die datum aanvankelijk was voorzien als datum van inwerkingtreding van de bestreden wet. Hij is van oordeel dat die bepaling geen verschil in behandeling in het leven roept tussen personen die een effectenrekening in een vennootschap inbrengen, naargelang zij dat doen vóór dan wel vanaf 1 januari 2018, omdat iedereen op 9 december 2017 op de hoogte was of kon zijn van het feit dat vanaf 1 januari 2018 een dergelijke antimisbruikbepaling van toepassing zou zijn. Hij wijst erop dat de in artikel 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen vervatte antimisbruikbepaling zich niet beperkt tot de belastbare periode waarin de inbreng is gebeurd, maar ook geldt voor de daaropvolgende jaren. Hij is van oordeel dat die bepaling geen retroactieve werking heeft.

A.96.3. Met de in artikel 152, 5°, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen vervatte woorden « met als enig doel », heeft de wetgever volgens de Ministerraad willen voorkomen dat personen die een effectenrekening inbrengen in een vennootschap om andere redenen dan de ontwijing van de bestreden taks, zouden worden belast. Hij meent dat, wanneer er betwisting zou ontstaan over de doelstelling die wordt nagestreefd met de inbreng, het toekomt aan de hoven en rechtbanken om te beslissen over de vraag of de taks al dan niet verschuldigd is. Hij meent dat de voormelde woorden niet leiden tot een schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet.

Wat het vierde middel in de zaak nr. 7005 betreft

A.97. Het vierde middel in de zaak nr. 7005 wordt in ondergeschikte orde aangevoerd en is afgeleid uit de schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in samenhang gelezen met het beginsel *non bis in idem*.

A.98. De verzoekende partijen in de zaak nr. 7005 zetten uiteen dat instellingen voor collectieve belegging, krachtens artikel 161 van het Wetboek der successierechten, onderworpen worden aan een jaarlijkse taks en dat die taks wordt berekend op de activa per 31 december. Die « abonnementstaks » wordt volgens hen in het kader van de toepassing van de dubbelbelastingverdragen beschouwd als een vermogensbelasting, omdat het bedrag ervan, ofschoon de taks wordt betaald door de collectieve beleggingsinstelling, wordt afgetrokken van de inventariswaarde van de rechten van deelneming, zodat hij economisch ten laste komt van de beleggers. Zij menen dat, vermits de bestreden taks eveneens de rechten van deelneming belast, er sprake is van een dubbele belasting.

A.99. De Ministerraad is van oordeel dat er geen sprake is van een schending van het beginsel *non bis in idem*, omdat de belastingplichtigen en de belastbare grondslag in beide belastingregelingen verschillen.

In de zaak nr. 7006

Wat het eerste middel in de zaak nr. 7006 betreft

A.100. Het eerste middel in de zaak nr. 7006 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, doordat de bestreden wet meerdere verschillen in behandeling in het leven roept die niet redelijk zijn verantwoord.

A.101.1. In een eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006, voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen investeerders, naar gelang van de wijze waarop zij hun financiële instrumenten aanhouden, meer bepaald al dan niet op een effectenrekening.

A.101.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7006 is van oordeel dat het bekritiseerde verschil in behandeling geen enkel verband vertoont met de door de wetgever nagestreefde doelstelling, die erin bestaat te komen tot een meer rechtvaardig fiscaal beleid. Zij betwist de verantwoording die tijdens de parlementaire voorbereiding werd gegeven voor het verschil in behandeling, verantwoording die meer bepaald is gebaseerd op de liquiditeit en de verhandelbaarheid van financiële instrumenten ingeschreven op een effectenrekening. Zij meent dat de waarde van financiële instrumenten niet uitsluitend afhankelijk is van hoe liquide of verhandelbaar ze zijn en dat aandelen op naam die in elektronische vorm worden aangehouden op een aandelenregister niet minder verhandelbaar zijn dan soortgelijke aandelen die worden aangehouden op een effectenrekening. Zij betwist eveneens het in de parlementaire voorbereiding ingenomen standpunt dat effecten die niet in gedematerialiseerde vorm worden aangehouden, een meer actieve band met de vennootschap vergen en dat zulke effecten investeringen op langere termijn vertegenwoordigen met het oog op een actievere deelname als aandeelhouder aan het leven van de emitterende vennootschap. Zij meent dat de voormelde criteria niet relevant zijn voor het bepalen van de omvang van een vermogen. Ook het streven naar administratieve vereenvoudiging door middel van een inhouding aan de bron kan het bekritiseerde verschil in behandeling volgens haar niet verantwoorden, vermits de bestreden wet zelf voorziet in uitzonderingen op die inhouding aan de bron.

A.102. De Ministerraad is van oordeel dat het eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het eerste middel in de zaak nr. 6877 en bij het eerste en tweede middel in de zaak nr. 7004.

A.103.1. In een tweede onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006, voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen investeerders, op basis van de aard van de financiële instrumenten die zij op een effectenrekening aanhouden.

A.103.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7006 zet uiteen dat de bestreden taks uitsluitend wordt geheven op de financiële instrumenten die worden opgesomd in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse taken en rechten, wat met zich meebrengt dat de taks niet worden geheven op schuldinstrumenten zonder kapitaalgarantie, vastgoedcertificaten, opties, futures, swaps, trackers en exchange traded funds. Zij betwist de in de parlementaire voorbereiding gegeven verantwoording voor het verschil in behandeling, inhoudende dat instrumenten als opties, futures en swaps contracten zouden zijn die dienen tot indekking van een risico tot vermogensverlies en slechts de waarde van een onderliggend instrument zouden vertegenwoordigen. Zij wijst erop dat opties, die niet als belastbare instrumenten zijn omschreven, vergelijkbaar zijn met warrants, die wel als belastbare instrumenten zijn omschreven. Zij betwist eveneens dat de uitgesloten financiële instrumenten niet kunnen leiden tot vermogensverrijking en wijst erop dat meerdere gespecialiseerde bronnen die instrumenten precies aanpakken aan beleggers die het rendement van hun portefeuille willen optimaliseren.

A.103.3. In zoverre in de parlementaire voorbereiding eveneens wordt verwezen naar het speculatieve karakter van een investering, doet de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 gelden dat dit criterium geenszins pertinent is voor het bekritiseerde verschil in behandeling, vermits ook belastbare financiële instrumenten op een effectenrekening kunnen worden aangehouden vanuit een speculatieve doelstelling. Zij wijst bovendien op artikel 90, 1° en 9°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, dat onder meer tot doel heeft meerwaarden uit speculatieve beleggingen te belasten, en doet daarbij gelden dat dit artikel geen onderscheid maakt op basis van de aard van de financiële instrumenten.

A.104. De Ministerraad is van oordeel dat het tweede onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het eerste en het vierde middel in de zaak nr. 6877, het eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901, het eerste middel in de zaak nr. 7004 en het derde onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005.

A.105.1. In een derde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006, voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen investeerders, naargelang zij natuurlijke persoon, dan wel rechtspersoon zijn.

A.105.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7006 is van oordeel dat het bekritiseerde verschil in behandeling niet pertinent is ten aanzien van het nagestreefde doel de grotere vermogens te belasten en verwijst daarbij naar het advies van de Raad van State, afdeling wetgeving. Zij betwist de in de parlementaire voorbereiding gegeven verantwoording voor het verschil in behandeling. In zoverre de belasting van de rechtspersonen zou kunnen leiden tot een dubbele belasting, had de wetgever volgens haar moeten voorzien in een uitzondering, in plaats van in een volledige uitsluiting van de rechtspersonen van de taks.

A.106. De Ministerraad is van oordeel dat het derde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het derde middel in de zaak nr. 6877 en het vijfde onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 6887.

A.107.1. In een vierde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006, voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen investeerders, naargelang het aandeel in de gemiddelde waarde van de effecten die zij aanhouden op een effectenrekening al dan niet 500 000 euro of meer bedraagt.

A.107.2. Uit het arrest nr. 44/94 van 1 juni 1994 van het Hof leidt de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 af dat fiscale maatregelen die een verschil in behandeling invoeren op basis van een kwantitatief criterium, discriminatoir zijn indien het criterium geen verband houdt met de verantwoording van de maatregel. Zij doet gelden dat in de parlementaire voorbereiding op geen enkele wijze duidelijk wordt gemaakt waarom een vermogen als groot dient te worden beschouwd zodra de drempel van 500 000 euro wordt bereikt. Zij meent bovendien dat de drempel op ondoordachte wijze werd ingevoerd, vermits geen rekening wordt gehouden met de schulden van de betrokken natuurlijke persoon. Zij is ten slotte van oordeel dat de bestreden wet een bijkomende discriminatie in het leven roept, in zoverre de investeerders niet uitsluitend voor het aandeel dat de drempel van 500 000 euro overschrijdt aan de bestreden taks worden onderworpen.

A.108. De Ministerraad is van oordeel dat het vierde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het tweede middel in de zaak nr. 6877, het zesde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 en het derde middel in de zaak nr. 7004.

A.109.1. In een vijfde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006, voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen, enerzijds, investeerders die hun woonplaats verplaatsen van België naar het buitenland en hun effecten overdragen naar een effectenrekening bij een tussenpersoon die niet in België is gevestigd of opgericht en, anderzijds, investeerders die niet in België wonen en die hun effecten aangehouden bij een tussenpersoon die in België is gevestigd of opgericht, overdragen naar een effectenrekening bij een tussenpersoon die niet in België is gevestigd of opgericht, doordat de regel *pro rata temporis* waarin is voorzien in artikel 154, § 2, vierde lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen niet van toepassing is op de investeerders die niet in België wonen.

A.109.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7006 zet uiteen dat, wanneer de referentieperiode eindigt doordat een titularis van een effectenrekening België verlaat en die rekening naar een niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon overbrengt dan wel opzegt, de taks slechts *pro rata temporis* wordt geheven op basis van het aantal dagen waarop die persoon rijksinwoner was tijdens de referentieperiode. Zij wijst erop dat die *pro rata temporis* regel uitsluitend geldt wanneer de titularis voorafgaand aan de overdracht van de effecten rijksinwoner is geweest, zodat personen die geen rijksinwoner zijn, die regeling niet kunnen genieten wanneer zij hun effecten overdragen van een effectenrekening aangehouden bij een tussenpersoon die in België is gevestigd naar een effectenrekening aangehouden bij een niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon. Zij meent dat voor het aldus in het leven geroepen verschil in behandeling geen enkele verantwoording bestaat.

A.110.1. De Ministerraad is van oordeel dat het vijfde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is omdat personen die in België wonen niet vergelijkbaar zijn met personen die niet in België wonen. Hij zet uiteen dat de in België wonende personen hun fiscale woonplaats hebben in België, waardoor de Belgische Staat principieel bevoegd is om hun inkomsten en vermogen te belasten, tenzij wanneer internationale rechtsregels die belastingbevoegdheid zouden beperken. Hij wijst erop dat de in België wonende personen aan de bestreden taks worden onderworpen, ongeacht het land waarin zij hun effectenrekeningen aanhouden.

Hij vervolgt dat personen die niet in België wonen, hun fiscale woonplaats niet in België hebben en principieel zijn onderworpen aan de fiscale regels van de Staat waarin zij wonen. Wanneer de niet in België wonende personen in België bepaalde vermogensbestanddelen aanhouden, vermag de Belgische Staat volgens de Ministerraad te beslissen om die vermogensbestanddelen te belasten. Hij wijst erop dat het belastbaar feit te dezen voor de niet in België wonende personen beperkter is dan voor de in België wonende personen, vermits de niet in België wonende personen enkel aan de taks worden onderworpen wanneer hun aandeel op de in België aangehouden effectenrekeningen een gemiddelde waarde heeft van 500 000 euro of meer, en dit zonder rekening te houden met andere in het buitenland aangehouden financiële instrumenten. Hij merkt op dat wanneer een in

België wonende persoon naar het buitenland verhuist, de Belgische Staat geen principiële belastingbevoegdheid meer heeft ten aanzien van de door die persoon in het buitenland aangehouden effectenrekeningen en dat de door de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 bekritiseerde regel *pro rata temporis* is ingegeven door dat element.

A.110.2. Dat de regel *pro rata temporis* niet van toepassing is op personen die in het buitenland wonen en die hun in België aangehouden effectenrekeningen overbrengen naar buitenlandse kredietinstellingen, wordt volgens de Ministerraad verantwoord door het feit dat de niet in België wonende personen, in tegenstelling tot de in België wonende personen, uitsluitend worden belast op de in België aangehouden effectenrekeningen.

Hij meent dat de regel *pro rata temporis* geen onderscheid creëert tussen rijksinwoners en niet-inwoners, omdat de toepassing van die regel niet noodzakelijk is ten aanzien van de niet-inwoners, gelet op het gegeven dat het belastbaar feit en de berekening van de grens van 500 000 euro geen wijzigingen ondergaan wanneer niet-inwoners hun effectenrekening naar het buitenland overbrengen.

Wat het tweede middel in de zaak nr. 7006 betreft

A.111. Het tweede middel in de zaak nr. 7006 is afgeleid uit de schending van artikel 170 van de Grondwet, doordat de bestreden wet een essentieel bestanddeel van de taks niet definieert, meer bepaald het begrip « effectenrekening ».

A.112. De verzoekende partij in de zaak nr. 7006 is van oordeel dat de belastbare grondslag van de bestreden taks niet afdoende in de bestreden wet wordt vastgesteld, omdat het begrip « effectenrekening » niet wordt gedefinieerd.

A.113. De Ministerraad meent dat een nadere definiëring van het begrip « effectenrekening » niet noodzakelijk was, vermits het belastbaar feit op voldoende nauwkeurige wijze wordt vastgesteld door middel van de verwijzing naar de belastbare financiële instrumenten die op zulk een rekening worden aangehouden. Hij is van oordeel dat de bestreden wet op dat vlak geen enkele ruimte voor betwisting laat, en dat aldus voldaan is aan de vereisten van het wettigheidsbeginsel.

Wat het derde middel in de zaak nr. 7006 betreft

A.114. Het derde middel in de zaak nr. 7006 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 21, 49 en volgende, en 56 en volgende van het VWEU.

A.115.1. In een eerste onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen, enerzijds, tussenpersonen gevestigd in België maar opgericht in een andere lidstaat van de Europese Unie en, anderzijds, tussenpersonen opgericht en gevestigd in een andere lidstaat van de Europese Unie, en dat dit verschil in behandeling leidt tot een niet-verantwoorde belemmering van het vrij verrichten van diensten, zoals gewaarborgd door de artikelen 56 en volgende van het VWEU.

A.115.2. Volgens de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 belemmert de bestreden wet het vrij verrichten van diensten, doordat een onderscheid wordt gemaakt op basis van de plaats van vestiging van de tussenpersoon om te bepalen wie gehouden is tot en aansprakelijk is voor de bevrijdende inhouding, de aangifte en de betaling van de bestreden taks. Tussenpersonen gevestigd in België en opgericht in een andere lidstaat zouden moeten overgaan tot een bevrijdende inhouding, aangifte en betaling van de bestreden taks en zouden tevens aansprakelijk zijn wanneer zij niet voldoen aan die verplichtingen, terwijl tussenpersonen die in een andere lidstaat zijn gevestigd en opgericht enkel tot die handelingen zijn gehouden indien zij in België een vertegenwoordiger aanstellen. De klanten van de eerste categorie van tussenpersonen zouden steeds zijn vrijgesteld van de plicht tot het vervullen van administratieve formaliteiten en zouden geen enkel risico lopen om aansprakelijk te worden gesteld, terwijl de klanten van de tweede categorie van tussenpersonen zelf de aangifte en de betaling van de taks zouden moeten verrichten en tevens aansprakelijk zouden zijn voor het niet naleven van hun verplichtingen. De verzoekende partij is van oordeel dat daaruit volgt dat tussenpersonen die gevestigd en opgericht zijn in een andere lidstaat significante bijkomende inspanningen moeten verrichten om hun klanten in dezelfde comfortabele positie inzake de uit de bestreden wet voortvloeiende verplichtingen en aansprakelijkheid te kunnen plaatsen als de klanten van de in België gevestigde tussenpersonen en om aldus de concurrentie met in België gevestigde tussenpersonen te kunnen aangaan. Zij meent dat de bij de wet

voorgeschreven mogelijkheid voor tussenpersonen gevestigd en opgericht in een andere lidstaat die geen aansprakelijke vertegenwoordiger hebben aangesteld om de taks in te houden, aan te geven en te betalen, de belemmering van het vrij verrichten van diensten niet opheft, vermits het louter gaat om een mogelijkheid en vermits de klanten van de desbetreffende tussenpersonen nog steeds aansprakelijk blijven.

A.115.3. In ondergeschikte orde, verzoekt de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 het Hof een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de voormelde problematiek.

A.116. De Ministerraad is van oordeel dat het eerste onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het vijfde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901 en het tweede middel in de zaak nr. 6901.

A.117.1. In een tweede onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen, enerzijds, personen die wonen in België en die effecten aanhouden op een effectenrekening bij een tussenpersoon gevestigd in België maar opgericht in een andere lidstaat van de Europese Unie en, anderzijds, personen die wonen in België die effecten aanhouden op een effectenrekening bij een tussenpersoon opgericht en gevestigd in een andere lidstaat van de Europese Unie, en dat dit verschil in behandeling leidt tot een niet-verantwoorde belemmering van het vrij verrichten van diensten, zoals gewaarborgd door de artikelen 56 en volgende van het VWEU.

A.117.2. Volgens de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 belemmert de bestreden wet het vrij verrichten van diensten doordat klanten van tussenpersonen gevestigd in België en opgericht in een andere lidstaat steeds vrijgesteld zijn van de plicht tot het vervullen van administratieve formaliteiten en geen enkel risico lopen om aansprakelijk te worden gesteld, terwijl klanten van tussenpersonen die in een andere lidstaat zijn gevestigd en opgericht, behoudens bij aanstelling door die tussenpersonen van een vertegenwoordiger in België, zelf de aangifte en de betaling van de taks moeten verrichten en tevens aansprakelijk zijn voor het niet naleven van hun verplichtingen. Zij meent dat dit met zich meebrengt dat personen die in België wonen veeleer geneigd zullen zijn om een effectenrekening te openen bij een in België gevestigde tussenpersoon. Zij is van oordeel dat die belemmering van het vrij verrichten van diensten niet kan worden verantwoord.

A.117.3. In ondergeschikte orde, verzoekt de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 het Hof een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de voormelde problematiek.

A.118. De Ministerraad is van oordeel dat het tweede onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het eerste onderdeel van dat middel. Hij voegt eraan toe dat het feit dat klanten zelf moeten instaan voor de aangifte en de betaling van de bestreden taks in de in het tweede onderdeel van het derde middel beoogde situatie voortvloeit uit de keuze van de tussenpersoon om geen vertegenwoordiger in België aan te stellen.

A.119.1. In een derde onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen inwoners van een andere lidstaat van de Europese Unie die effecten aanhouden op een effectenrekening, naargelang zij dat doen bij een niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon, dan wel bij een in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon, en dat dit verschil in behandeling leidt tot een niet-verantwoorde belemmering van het vrij verrichten van diensten, zoals gewaarborgd door de artikelen 56 en volgende van het VWEU.

A.119.2. Volgens de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 belemmert de bestreden wet het vrij verrichten van diensten doordat personen die niet in België wonen niet aan de bestreden taks worden onderworpen wanneer zij effecten aanhouden op een effectenrekening bij een niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon, maar wel wanneer zij dat doen bij een in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon. Zij meent dat die maatregel aldus van dien aard is dat personen die niet in België wonen wordt ontraden een effectenrekening te openen bij een in België gevestigde tussenpersoon of effecten over te dragen naar een effectenrekening bij zulk een tussenpersoon. Zij doet gelden dat daaruit blijkt dat de Belgische wetgever de personen die niet in België wonen, uitsluitend op grond van het criterium dat zij een dienst ontvangen van een in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon, onderwerpt aan een vermogensbelasting, zonder dat het belaste vermogen ook maar één aanknopingspunt heeft met het territorium van België. Zij meent dat het vrij verrichten van diensten

eveneens wordt belemmerd doordat personen die niet in België wonen in België worden belast zodra zij effecten aanhouden op een effectenrekening bij een tussenpersoon die gevestigd is in een andere lidstaat, maar opgericht in België, ook wanneer het gaat om een effectenrekening bij een buitenlands bijkantoor van die tussenpersoon, wat volgens haar blijkt uit artikel 152, 1°, a), van het Wetboek diverse rechten en taksen. Zij is van oordeel dat die belemmering van het vrij verrichten van diensten niet kan worden verantwoord.

A.119.3. In ondergeschikte orde, verzoekt de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 het Hof een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de voormelde problematiek.

A.120. In zoverre de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 ervan uitgaat dat personen die niet in België wonen en die effecten aanhouden op een effectenrekening bij een tussenpersoon die is gevestigd in het buitenland, maar is opgericht in België (bijvoorbeeld bij een buitenlands bijkantoor van een Belgische bank), eveneens aan de bestreden taks worden onderworpen, merkt de Ministerraad op dat dit niet het geval is. Hij beklemtoont dat het door de wetgever gehanteerde aanknopingspunt voor de personen die niet in België wonen het aanhouden van een effectenrekening in België betreft en verwijst daarbij naar de in artikel 152, 1°, a), van het Wetboek diverse rechten en taksen vervatte omschrijving van het begrip « effectenrekening ». Hij wijst eveneens erop dat bepaalde niet-inwoners die in België effecten aanhouden op een effectenrekening, krachtens dubbelbelastingverdragen, evenmin onder het toepassingsgebied van de bestreden taks vallen. Wat de overige niet-inwoners betreft die in België een effectenrekening aanhouden, merkt de Ministerraad op dat zij hoe dan ook de vrije keuze hebben om hun rekening in België aan te houden onder de in België geldende fiscale regels of om die rekening in het buitenland aan te houden onder de aldaar geldende fiscale regels en dat, wanneer zij ervoor kiezen hun rekening in België aan te houden, zij op een gelijke wijze worden behandeld als de personen die in België wonen. Hij wijst erop dat er ook andere situaties zijn waarin niet-inwoners belast worden in België, bijvoorbeeld wanneer zij in België een onroerend goed verwerven. Voor het overige beargumenteert de Ministerraad zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het tweede middel in de zaak nr. 6901.

A.121.1. In een vierde onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen, enerzijds, tussenpersonen gevestigd in België en opgericht in een andere lidstaat van de Europese Unie die bewaarnemingsdiensten verlenen aan in België wonende personen en, anderzijds, tussenpersonen gevestigd in België en opgericht in een andere lidstaat van de Europese Unie die bewaarnemingsdiensten verlenen aan personen die niet in België wonen, en dat dit verschil in behandeling leidt tot een niet-verantwoorde belemmering van het vrij verrichten van diensten, zoals gewaarborgd door de artikelen 56 en volgende van het VWEU.

A.121.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7006 is van oordeel dat redelijkerwijze mag worden aangenomen dat personen die niet in België wonen geen effecten meer wensen aan te houden op effectenrekeningen bij in België gevestigde tussenpersonen en geneigd zullen zijn hun effecten over te dragen naar effectenrekeningen bij tussenpersonen die zowel gevestigd als opgericht zijn in een andere lidstaat van de Europese Unie, terwijl personen die in België wonen op geen enkele wijze worden aangemoedigd hun effecten weg te halen van effectenrekeningen bij in België gevestigde tussenpersonen vermits zij toch steeds aan de bestreden taks worden onderworpen. Zij meent dat die taks aldus ertoe leidt dat het voor in België gevestigde tussenpersonen ontzettend moeilijk wordt om nog bewaarnemingsdiensten te verlenen aan personen die niet in België wonen, terwijl een dergelijke belemmering niet bestaat op het vlak van het verlenen van bewaarnemingsdiensten aan personen die in België wonen.

A.121.3. In ondergeschikte orde, verzoekt de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 het Hof een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de voormelde problematiek.

A.122. De Ministerraad meent dat het vierde onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het derde onderdeel van dat middel in die zaak en bij het tweede middel in de zaak nr. 6901. Hij beklemtoont dat de Belgische wetgever de bevoegdheid heeft om een taks in te voeren op financiële instrumenten die, wat de rijksinwoners betreft, worden aangehouden in België of in het buitenland en, wat de niet-inwoners betreft, worden aangehouden in België. Hij wijst erop dat de dubbelbelastingverdragen ertoe kunnen leiden dat de niet-inwoners niet worden onderworpen aan de bestreden taks. Hij is van oordeel dat de bestreden wet de rijksinwoners en de niet-inwoners op een gelijke wijze behandelt en dat de toegang van tussenpersonen tot de Belgische markt op geen enkele wijze wordt verstoord. Hij beklemtoont eveneens dat de tussenpersonen zelf niet rechtstreeks aan de bestreden taks worden onderworpen.

A.123.1. In een vijfde onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen, enerzijds, burgers van de Europese Unie met woonplaats in een andere lidstaat dan België die effecten aanhouden op een effectenrekening bij een niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon en, anderzijds, burgers van de Europese Unie die hun woonplaats vanuit een andere lidstaat verplaatsen naar België en die effecten aanhouden op een effectenrekening bij een niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon, en dat dit verschil in behandeling leidt tot een niet-verantwoorde belemmering van het vrij verkeer van personen, zoals gewaarborgd door artikel 21 van het VWEU.

A.123.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7006 meent dat de bestreden wet het vrij verkeer van personen belemmert, doordat burgers van de Europese Unie die hun woonplaats in een andere lidstaat dan België hebben en die effecten aanhouden op een effectenrekening bij een niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon, aan de bestreden taks worden onderworpen zodra zij hun woonplaats verplaatsen naar België, terwijl zij hun vermogen hebben opgebouwd in het buitenland. Zij is van oordeel dat die belemmering van het vrij verkeer van personen niet kan worden verantwoord.

A.123.3. In ondergeschikte orde, verzoekt de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 het Hof een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de voormelde problematiek.

A.124. De Ministerraad meent dat het vijfde onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is. Hij is van oordeel dat de onderwerping aan de bestreden taks van personen die naar België verhuizen, het loutere gevolg is van het gegeven dat die personen rijksinwoners worden en aldus volledig worden onderworpen aan de in België geldende wetten. Hij beklemtoont dat de bedoelde personen, die rijksinwoners worden, op dezelfde wijze worden behandeld als de reeds aanwezige rijksinwoners. Het feit dat die personen hun vermogen in het buitenland zouden hebben opgebouwd, is volgens hem niet relevant. Hij meent dat het vrij verkeer van personen aldus op geen enkele wijze wordt belemmerd.

A.125.1. In een zesde onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet redelijk verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen, enerzijds, niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersonen die bewaarnemingsdiensten verlenen en, anderzijds, in België gevestigde tussenpersonen die bewaarnemingsdiensten verlenen, en dat dit verschil in behandeling leidt tot een niet-verantwoorde belemmering van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door de artikelen 49 en volgende van het VWEU.

A.125.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7006 is van oordeel dat de bestreden wet het voor niet in België opgerichte of gevestigde tussenpersonen minder aantrekkelijk maakt om zich in België te vestigen, vermits dat met zich meebrengt dat hun klanten die niet in België wonen, worden onderworpen aan de bestreden taks. Zij is van oordeel dat die belemmering van de vrijheid van vestiging niet kan worden verantwoord.

A.125.3. In ondergeschikte orde, verzoekt de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 het Hof een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de voormelde problematiek.

A.126. De Ministerraad is van oordeel dat het zesde onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 niet gegrond is en beargumenteert zijn standpunt op een gelijksoortige wijze als bij het vierde en vijfde onderdeel van dat middel.

A.127.1. In een zevende onderdeel van het derde middel in de zaak nr. 7006 voert de verzoekende partij aan dat de bestreden wet een niet-verantwoord verschil in behandeling in het leven roept tussen, enerzijds, personen die niet in België wonen en die effecten aanhouden op een effectenrekening bij een in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon en, anderzijds, personen die in België wonen die effecten aanhouden op een effectenrekening bij een in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon, en dat dit verschil in behandeling leidt tot een niet-verantwoorde belemmering van het vrij verrichten van diensten, zoals gewaarborgd door de artikelen 56 en volgende van het VWEU.

A.127.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 7006 is van oordeel dat de bestreden wet het voor personen die niet in België wonen minder aantrekkelijk maakt om effecten aan te houden bij een in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon, vermits dat met zich meebrengt dat zij aan de bestreden taks kunnen worden onderworpen. Zij meent dat personen die niet in België wonen, in tegenstelling tot diegenen die wel in België wonen, het risico lopen dat zij aan een dubbele of zelfs driedubbele belasting worden onderworpen, waardoor het voor hen minder aantrekkelijk wordt hun effecten aan te houden bij een in België opgerichte of gevestigde tussenpersoon. Zij is van oordeel dat die belemmering van het vrij verrichten van diensten niet kan worden verantwoord.

A.127.3. In ondergeschikte orde, verzoekt de verzoekende partij in de zaak nr. 7006 het Hof een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de voormelde problematiek.

A.128. De Ministerraad meent dat de bestreden wet de niet-inwoners niet discrimineert ten aanzien van de rijksinwoners en dat het vrij verrichten van diensten aldus niet wordt belemmerd. Hij beklemtoont dat de niet-inwoners slechts aan de bestreden taks worden onderworpen wanneer er een aanknopingspunt is met België en dat de dubbelbelastingverdragen precies tot doel hebben te voorkomen dat personen meerdere malen worden belast.

Ten aanzien van de toepassing van artikel 8, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof

A.129.1. Indien het Hof van oordeel zou zijn dat de bestreden bepalingen dienen te worden vernietigd, verzoekt de Ministerraad het Hof de gevolgen van de vernietigde bepalingen te handhaven en dit om budgettaire en administratieve moeilijkheden te voorkomen.

A.129.2. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 6877 en 7005 menen dat er geen redenen voorhanden zijn om de gevolgen van de bestreden bepalingen bij een vernietiging te handhaven. In uiterst ondergeschikte orde, verzoekt de verzoekende partij in de zaak nr. 6877 het Hof de handhaving van de gevolgen te beperken tot de belastingplichtigen die voorafgaand aan de uitspraak van het arrest van het Hof noch een ontvankelijk administratief beroep, noch een ontvankelijke vordering in rechte hebben ingesteld.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepalingen

B.1. De verzoekende partijen vorderen de gehele of gedeeltelijke vernietiging van de wet van 7 februari 2018 « houdende invoering van een taks op de effectenrekeningen » (hierna : de wet van 7 februari 2018), die bepaalt :

« Hoofdstuk 1. - *Algemene bepaling*

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2. - *Wijzigingen van het Wetboek diverse rechten en taksen*

Art. 2. In boek II van het Wetboek diverse rechten en taksen, wordt titel II, opgeheven bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1934 en vernummerd bij de wet van 19 december 2006, hersteld met als opschrift: ‘Titel II - Taks op de effectenrekeningen’ die de artikelen 151 tot 157 en 158/1 tot 158/6 omvat.

Art. 3. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt artikel 151, opgeheven bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1934, hersteld als volgt :

‘ Art. 151. De natuurlijke persoon die tijdens de referentieperiode titularis is van één of meerdere effectenrekeningen in België of in het buitenland, is over zijn aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die rekeningen onderworpen aan een taks overeenkomstig de bepalingen van deze titel.

De taks is evenwel niet verschuldigd indien het aandeel van de titularis in de in het eerste lid bedoelde gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die rekeningen minder bedraagt dan 500 000 euro. ’.

Art. 4. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt artikel 152, opgeheven bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1934, hersteld als volgt :

‘ Art. 152. Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder :

1° effectenrekening :

a) wat de rijksinwoners betreft, de effectenrekeningen gehouden bij een of meerdere tussenpersonen, ongeacht waar de tussenpersoon opgericht of gevestigd is, en wat de niet-inwoners betreft, de effectenrekeningen gehouden bij een of meerdere in België opgerichte of gevestigde tussenpersonen, waarop één of meer belastbare financiële instrumenten zijn ingeschreven;

b) de belastbare financiële instrumenten zoals bedoeld in het 2°, *a)*, ingeschreven op een effectenrekening, die het voorwerp uitmaken van een omzetting vanaf 9 december 2017 naar niet-belastbare financiële instrumenten ingeschreven in een register van effecten op naam, uitsluitend voor de referentieperiode waarin de omzetting plaatsvindt. De omzetting die heeft plaatsgevonden tussen 9 december 2017 en de datum van inwerkingtreding van deze wet, wordt toegerekend aan de eerste referentieperiode die aanvangt bij de inwerkingtreding van de wet;

2° belastbare financiële instrumenten :

a) al dan niet beursgenoteerde aandelen alsmede certificaten betreffende dergelijke instrumenten;

b) al dan niet beursgenoteerde obligaties alsmede certificaten betreffende dergelijke instrumenten;

c) al dan niet beursgenoteerde rechten van deelneming in gemeenschappelijke beleggingsfondsen of aandelen in beleggingsvennootschappen, die niet zijn gekocht of waarop niet werd ingeschreven in het kader van een levensverzekering of een regeling voor pensioensparen;

d) kasbons;

e) warrants;

3° beursgenoteerd: verhandeld en toegelaten zijn tot de verhandeling op een Belgische of buitenlandse gereguleerde markt of een multilaterale handelsfaciliteit in de zin van artikel 2, eerste lid, 4°, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, voor zover deze werkt met minstens één dagelijkse notering, dan wel op een in een derde land gevestigd handelsplatform dat een soortgelijke functie vervult;

4° gemeenschappelijke beleggingsfondsen of beleggingsvennootschappen : beleggingsfondsen of beleggingsvennootschappen bedoeld in de wet van 3 augustus 2012 betreffende de instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG en de instellingen voor belegging in schuldvorderingen, of bedoeld in de wet van 19 april 2014 betreffende de alternatieve instellingen voor collectieve belegging en hun beheerders, of in analoge bepalingen van buitenlands recht;

5° titularis : de natuurlijke persoon, ongeacht of deze volle eigenaar, blote eigenaar of vruchtgebruiker is, die houder is van een effectenrekening of die door de tussenpersoon die de rekening beheert, is geregistreerd of wordt geïdentificeerd als de houder van een effectenrekening.

Elke inbreng van een effectenrekening die plaatsvindt vanaf 1 januari 2018 in een aan de vennootschapsbelasting onderworpen rechtspersoon met als enig doel aan de taks bedoeld in deze titel te ontkomen, heeft tot gevolg dat de inbrenger van de effectenrekening geacht wordt titularis te zijn van de ingebrachte effectenrekening;

6° referentieperiode: een periode van twaalf opeenvolgende maanden die aanvangt op 1 oktober en eindigt op 30 september van het volgend jaar;

7° aandeel in de gemiddelde waarde: het gedeelte van de op de effectenrekeningen staande belastbare financiële instrumenten van de titularis dat wordt vermoed proportioneel te zijn met het aantal geregistreerde titularissen van de effectenrekeningen;

8° tussenpersoon: een kredietinstelling of een beursvennootschap bedoeld in artikel 1, §§ 2 en 3, van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen en de beleggingsondernemingen bedoeld in artikel 3, § 1, van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, die krachtens nationaal recht toegelaten worden om financiële instrumenten voor rekening van de klanten aan te houden;

9° Belgische tussenpersoon : een tussenpersoon naar Belgisch recht evenals een tussenpersoon die gevestigd is in België. De niet in België gevestigde tussenpersonen die een vertegenwoordiger hebben aangesteld bedoeld in artikel 158/2 worden voor de toepassing van deze titel gelijkgesteld met een Belgische tussenpersoon;

10° waarde :

a) voor beursgenoteerde financiële instrumenten, de slotkoers van het financieel instrument. Wanneer er op een van de referentietijdstippen geen notering is, wordt de slotkoers genomen op de eerste voorgaande dag waarop er een notering was;

b) voor niet-beursgenoteerde gemeenschappelijke beleggingsfondsen of beleggingsvennootschappen, de op het referentietijdstip laatst publiekelijk beschikbare netto-inventariswaarde;

c) voor andere niet beursgenoteerde financiële instrumenten :

- de waarde waarvoor het instrument is opgenomen in het laatst beschikbare overzicht van de financiële instrumenten dat de tussenpersoon aan de titularis moet toezenden in overeenstemming met artikel 63 van de gedelegeerde verordening (EG) nr. 2017/565 van de Commissie van 25 april 2016 houdende aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn;

- de laatst publiekelijk beschikbare marktwaarde, of bij gebrek daaraan, de naar best vermogen geschatte waarde wanneer het financieel instrument niet is opgenomen in een overzicht van financiële instrumenten bedoeld in het eerste streepje. '.

Art. 5. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt artikel 153, opgeheven bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1934, hersteld als volgt :

‘ Art. 153. Het tarief van de taks wordt vastgesteld op 0,15 pct. ’.

Art. 6. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt artikel 154, opgeheven bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1934, hersteld als volgt :

‘ Art. 154. § 1. De gemiddelde waarde bedoeld in artikel 151 wordt als volgt berekend :

1° doorheen de referentieperiode vormt de laatste dag van elke driemaandelijke periode een referentietijdstip;

2° op elk referentietijdstip wordt een staat opgemaakt van de waarde van de belastbare financiële instrumenten ingeschreven op de effectenrekeningen;

3° de waarden van de staten opgemaakt op de verschillende referentietijdstippen worden opgeteld en gedeeld door het aantal referentietijdstippen.

§ 2. In geval van opening, wijziging of afsluiting van een effectenrekening of wanneer een natuurlijke persoon titularis wordt van een effectenrekening of geen titularis meer is in de loop van de referentieperiode, wordt ook de dag van de opening, de wijziging of de afsluiting van de effectenrekening alsook de dag waarop een natuurlijke persoon titularis wordt van een effectenrekening of geen titularis meer is, als een referentietijdstip beschouwd en wordt dit referentietijdstip voor de berekening van de gemiddelde waarde bijgevoegd bij de referentietijdstippen uit paragraaf 1.

De referentieperiode vangt, in afwijking van artikel 152, 6°, aan op het moment dat een natuurlijke persoon titularis wordt van een effectenrekening. Zij eindigt de dag dat een natuurlijke persoon niet langer titularis is van een effectenrekening.

Wanneer de referentieperiode naar aanleiding van een volledige of gedeeltelijke overdracht van financiële instrumenten op een effectenrekening van een Belgische tussenpersoon naar een andere Belgische tussenpersoon, aanvangt of eindigt gedurende de referentieperiode bepaald in artikel 152, 6°, en de overdragende titularis hierdoor zijn hoedanigheid van titularis van laatstgenoemde effectenrekening verliest maar titularis wordt van de effectenrekening waarnaar de financiële instrumenten worden overgedragen, wordt enkel de referentieperiode bij de laatste Belgische tussenpersoon waarbij de effectenrekening op het einde van de referentieperiode bedoeld in artikel 152, 6°, wordt gehouden, in aanmerking genomen voor het berekenen van de taks.

Wanneer de referentieperiode eindigt doordat de titularis die België verlaat en daardoor niet langer rijksinwoner is tezelfdertijd zijn effectenrekening verplaatst naar het buitenland of niet langer titularis of medetitularis is van een of meerdere effectenrekeningen, wordt het bedrag van de taks vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller bestaat uit het aantal dagen waarop men nog rijksinwoner was in de referentieperiode als bedoeld in artikel 152, 6° en de noemer bestaat uit het aantal dagen dat de referentieperiode als bedoeld in artikel 152, 6° omvat.

In het geval bedoeld in artikel 152, 1°, *b)*, wordt voor het bepalen van de gemiddelde waarde van de omgezette belastbare instrumenten rekening gehouden met een referentieperiode bedoeld in artikel 152, 6°. De referentiepunten tijdens de voornoemde referentieperiode waarop de belastbare instrumenten nog op een effectenrekening werden gehouden voor de omzetting ervan, worden geacht een nulwaarde te kennen. ’

Art. 7. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt artikel 155, opgeheven bij koninklijk besluit van 22 augustus 1934, hersteld als volgt :

‘ Art. 155. De Belgische tussenpersonen maken op elk referentietijdstip de in artikel 154 bedoelde staat op voor iedere titularis die de volgende gegevens vermeldt :

1° de naam en het adres van de titularis;

2° het rekeningnummer van de titularis;

3° het aandeel in de op dat referentietijdstip opgetekende waarde van de belastbare financiële instrumenten die op één of meerdere effectenrekeningen bedoeld in artikel 152, 1°, *a)*, worden gehouden;

4° de periode waarover het aandeel in de waarde als bedoeld in het 3° werd berekend.

Met inachtneming van de in het eerste lid bedoelde vormvereisten, maken de Belgische tussenpersonen, behalve in geval van overdracht als bedoeld in artikel 154, § 2, derde lid, op het einde van elke referentieperiode een overzicht op met daarin vermelding van de in artikel 154 bedoelde gemiddelde waarde, de uiteindelijk verschuldigde taks, het tarief en in voorkomend geval de reeds ingehouden taks. Dit overzicht wordt medegedeeld aan de titularis uiterlijk op de laatste dag van de maand die volgt op het einde van de referentieperiode.

De Belgische tussenpersoon stelt in het overzicht als bedoeld in het tweede lid de mogelijkheid tot inhouding voor aan de titularis indien zijn aandeel in de effectenrekeningen bedoeld in artikel 152, 1°, a), bij die Belgische tussenpersoon het in artikel 151, tweede lid, bedoelde bedrag niet overschrijdt. ’

Art. 8. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt artikel 156, opgeheven bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1934, hersteld als volgt :

‘ Art. 156. De taks is verschuldigd op de eerste dag die volgt op het einde van de referentieperiode. ’

Art. 9. In titel II van boek II van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt artikel 157, opgeheven bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1934, hersteld als volgt :

‘ Art. 157. Behalve in geval van overdracht bedoeld in artikel 154, § 2, derde lid, gaat de Belgische tussenpersoon over tot een bevrijdende inhouding, aangifte en betaling van de taks indien :

1° het aandeel van de titularis op de effectenrekeningen bedoeld in artikel 152, 1°, a), gehouden bij de Belgische tussenpersoon gelijk is aan of meer bedraagt dan het in artikel 151, tweede lid, bepaalde bedrag; of indien

2° de titularis, uiterlijk op de laatste dag van de tweede maand die volgt op het einde van de referentieperiode, geopteerd heeft voor de bevrijdende inhouding op de effectenrekeningen bedoeld in artikel 152, 1°, a), door de Belgische tussenpersoon, wanneer de taks niet werd ingehouden zoals bepaald in 1°. ’

Art. 10. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt artikel 158/1, opgeheven bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1934, hersteld als volgt :

‘ Art. 158/1. In alle andere gevallen dan deze bedoeld in artikel 157, gaat de titularis zelf over tot aangifte en betaling van de taks, tenzij de titularis kan bewijzen dat de taks reeds ingehouden, aangegeven en betaald werd door een tussenpersoon die niet opgericht of gevestigd is in België.

In afwijking van artikel 152, 7°, kan de titularis die een of meerdere effectenrekeningen in onverdeeldheid of hetzij in zijn geheel, hetzij deels in vruchtgebruik of blote eigendom houdt, in zijn aangifte het aandeel in de onverdeeldheid, het vruchtgebruik of de blote eigendom opgeven dat hem wettelijk of contractueel toekomt. Hij voegt hiertoe de bewijsstukken toe die het wettelijke of contractuele aandeel vastleggen van de titularis, alsook dat van de andere medegerechtigden in de onverdeeldheid, het vruchtgebruik of de blote eigendom. Wat het vruchtgebruik of de blote eigendom op het geheel of delen van de effectenrekeningen betreft, wordt de waarderingsmethode zoals bedoeld in artikel 158/5, § 2, tweede lid, toegepast. Wanneer uit het vastleggen van het wettelijke of contractuele aandeel blijkt dat het aandeel van een medegerechtigde in de onverdeeldheid, van een vruchtgebruiker of een blote eigenaar, natuurlijke persoon, die geen titularis is, het bedrag als bepaald in artikel 151, tweede lid, bereikt of overschrijdt, wordt deze gelijkgesteld met een titularis voor de toepassing van deze titel.

Indien een titularis opteert om het wettelijke of contractuele aandeel op te geven als bedoeld in het tweede lid, wordt een gezamenlijke aangifte ingediend, waarvan de nadere regels door de Koning worden bepaald.

Indien een aangifte wordt ingediend als bedoeld in het derde lid, staat elke medegerechtigde in de onverdeeldheid, elke vruchtgebruiker of elke blote eigenaar, alsook de titularis, hoofdelijk in voor de betaling van de taks. '.

Art. 11. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt artikel 158/2, opgeheven bij het koninklijk besluit van 22 augustus 1934, hersteld als volgt :

‘ Art. 158/2. De niet in België gevestigde of opgerichte tussenpersonen kunnen, wanneer zij voor een natuurlijke persoon een aan de taks onderworpen rekening beheren, door of vanwege de minister van Financiën een in België gevestigde aansprakelijke vertegenwoordiger laten erkennen. Deze vertegenwoordiger verbindt zich hoofdelijk jegens de Belgische Staat, tot de betaling van de taks welke de tussenpersoon voor rekening van de titularis doet, en tot uitvoering van alle verplichtingen waartoe de tussenpersoon krachtens deze titel gehouden is.

In geval van overlijden van de aansprakelijke vertegenwoordiger, van intrekking van zijn erkenning of van een gebeurtenis die tot zijn onbevoegdheid leidt, wordt dadelijk in zijn vervanging voorzien.

De Koning bepaalt de voorwaarden en nadere regels van erkenning van de aansprakelijke vertegenwoordiger. '.

Art. 12. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt een artikel 158/3 ingevoegd, luidende :

‘ Art. 158/3. § 1. De in artikel 157 bedoelde belastingschuldigen dienen een aangifte in bij het bevoegde kantoor, uiterlijk op de twintigste dag van de derde maand die volgt op het einde van de referentieperiode.

De taks wordt betaald op de in het eerste lid bedoelde dag door storting of overschrijving op de rekening van het bevoegde kantoor met vermelding van de heffingsbasis. De Koning bepaalt de wijze waarop de schuldenaars van de taks aangifte doen evenals het bevoegde kantoor.

§ 2. Niet aangifte, laattijdige, onnauwkeurige of onvolledige aangifte, alsook de laattijdige betaling, worden bestraft met een boete die wordt vastgelegd naar gelang van de aard en de ernst van de overtreding, volgens een schaal waarvan de trappen door de Koning worden vastgesteld en gaande van 10 pct. tot 200 pct. van de verschuldigde taks. Bij ontstentenis van kwade trouw kan worden afgezien van het minimum van 10 pct.

Wanneer de taks niet binnen de in paragraaf 1 vastgestelde termijn is betaald, is de interest van rechtswege verschuldigd met ingang van de dag waarop de betaling had moeten geschieden. ’.

Art. 13. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt een artikel 158/4 ingevoegd, luidende :

‘ Art. 158/4. § 1. De in artikel 158/1 bedoelde belastingplichtigen dienen een elektronische aangifte in, uiterlijk op de laatste dag voor indiening van de aangifte in de personenbelasting via het elektronisch platform MyMinfin.

De taks wordt uiterlijk op 31 augustus van het jaar volgend op het jaar waarin de gronden voor belastbaarheid aanwezig zijn, betaald door storting of overschrijving op de rekening van het bevoegde kantoor met vermelding van de heffingsbasis. De Koning bepaalt het bevoegde kantoor, alsook de nadere regels van de aangifte. Er moet slechts overgegaan worden tot betaling van de taks wanneer het door de aangifte verschuldigde bedrag meer bedraagt dan 10 euro.

§ 2. De elektronische aangifte bedoeld in paragraaf 1, die moet worden ingevuld en overgezonden overeenkomstig de daarin voorkomende aanduidingen, wordt door de Federale Overheidsdienst Financiën ter beschikking gesteld en wordt gelijkgesteld met een nauwkeurig gewaarmerkte, gedagtekende en ondertekende aangifte.

In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, zijn de in artikel 158/1 bedoelde belastingplichtigen vrijgesteld van de verplichting een aangifte in te dienen langs elektronische weg in de gevallen door de Koning bepaald of zolang zij of in voorkomend geval de persoon die gemachtigd is de bedoelde aangifte namens hen in te dienen, niet over de nodige geïnformatiseerde middelen beschikken om aan deze verplichting te voldoen. In dit geval moet de indiening van de aangifte geschieden op papier bij het bevoegde kantoor.

De door de belastingplichtigen ingediende aangiften bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, alsook de hierbij gevoegde documenten en verantwoordingsstukken, die door de administratie die bevoegd is voor de vestiging, inning of invordering van de taks op effectenrekeningen, fotografisch, optisch, elektronisch of volgens elke andere informatica- of telegeleidingstechniek worden geregistreerd, bewaard of weergegeven, evenals hun weergave op een leesbare drager, hebben bewijskracht voor de toepassing van de bepalingen van het Wetboek diverse rechten en taksen.

§ 3. De niet aangifte, laattijdige, onnauwkeurige of onvolledige aangifte, alsook de laattijdige betaling, worden bestraft met een boete die wordt vastgelegd naar gelang van de aard en de ernst van de overtreding, volgens een schaal waarvan de trappen door de Koning worden vastgesteld en gaande van 10 pct. tot 200 pct. van de verschuldigde taks. Bij ontstentenis van kwade trouw kan worden afgezien van het minimum van 10 pct.

Wanneer de taks niet binnen de in paragraaf 1 vastgestelde termijn is betaald, is de interest van rechtswege verschuldigd met ingang van de dag waarop de betaling had moeten geschieden. '.

Art. 14. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt een artikel 158/5 ingevoegd, luidende :

' Art. 158/5. § 1. De taks wordt teruggegeven wanneer deze een hogere som vertegenwoordigt dan die welke wettelijk verschuldigd was op de laatste dag van de referentieperiode. De Koning bepaalt de nadere regels en het bevoegde kantoor voor de vraag tot teruggave.

§ 2. Indien het aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen bepaald in artikel 152, 7°, een hogere som vertegenwoordigt dan het aandeel in de onverdeeldheid dat wettelijk of contractueel toekomt aan de titularis, kan de titularis teruggave van de betaalde taks vorderen. De titularis legt hiertoe de nodige bewijsstukken voor die het wettelijke of contractuele aandeel vastleggen.

Wanneer de taks werd ingehouden voor een titularis die delen of het geheel van een of meerdere effectenrekeningen hetzij in vruchtgebruik, hetzij in blote eigendom heeft, en het aandeel waarop de inhouding is berekend een hogere som vertegenwoordigt dan het wettelijke of contractuele aandeel in het vruchtgebruik of de blote eigendom, kan die titularis teruggave van de betaalde taks vorderen. Voor de berekening van het wettelijke of contractuele aandeel van de vruchtgebruiker of blote eigenaar in de gemiddelde waarde met het oog op teruggave, wordt het vruchtgebruik gewaardeerd volgens de regels van de bijlage bij het ministerieel besluit van 1 juli 2017 tot bepaling van de omzettingstabellen van het vruchtgebruik als bedoeld in artikel 745*sexies*, § 3, van het Burgerlijk Wetboek.

In geval van teruggave wordt het deel dat het wettelijke of contractuele aandeel in de belastbare financiële instrumenten zoals bedoeld in het eerste of het tweede lid, al dan niet gehouden over meerdere effectenrekeningen, overstijgt, gevoegd bij het aandeel van de medegerechtigden, van de vruchtgebruiker of van de blote eigenaar, zoals bepaald in artikel 152, 7°, om de uiteindelijk verschuldigde taks te berekenen. Het verschil tussen de uiteindelijk verschuldigde taks en de reeds betaalde taks wordt aangerekend aan de medegerechtigde in de onverdeeldheid, de vruchtgebruiker of de blote eigenaar. Wanneer de medegerechtigden in de onverdeeldheid, de vruchtgebruiker of de blote eigenaar natuurlijke personen zijn die geen titularissen zijn van een effectenrekening, worden deze in geval van teruggave gelijkgesteld met een titularis wanneer het aangerekende deel gelijk is aan of meer bedraagt dan het in artikel 151 bedoelde bedrag.

Wanneer de in het derde lid bedoelde teruggave aanleiding geeft tot een aanrekening van het deel dat het wettelijke of contractuele aandeel van de titularis overstijgt, aan een of meerdere medegerechtigden in de onverdeeldheid, aan de vruchtgebruiker of aan de blote eigenaar, staat elke medegerechtigde in de onverdeeldheid, elke vruchtgebruiker of elke blote eigenaar, alsook de titularis, hoofdelijk in voor de taks die verschuldigd is door de aanrekening van dat deel.

De Koning kan bepalen in welke gevallen voor een gezamenlijke aangifte geopteerd moet worden en de nadere regels hiervoor vastleggen.

§ 3. In het geval wordt overgegaan tot teruggave van een deel of het geheel van de taks, zijn de moratoire interesten op de terug te betalen sommen van rechtswege verschuldigd volgens het percentage in burgerlijke zaken, en uiterlijk vanaf de eerste dag van de achtste maand die volgt op de maand tijdens dewelke de aanvraag tot teruggave is ingediend voor zover het bevoegde kantoor reeds heeft bevestigd dat het dossier volledig is. Die interest wordt berekend per kalendermaand op het bedrag van elke betaling afgerond op het hoger veelvoud van 10 euro. De maand waarin de betaling wordt uitgevoerd, wordt niet meegerekend.

§ 4. Er wordt slechts overgegaan tot teruggave wanneer het bedrag dat het voorwerp vormt van de teruggave meer bedraagt dan 10 euro.

§ 5. De Koning bepaalt de wijze en de voorwaarden volgens welke de terugbetaling geschiedt en bepaalt tevens de termijn binnen dewelke de terugbetaling moet worden gevraagd met een maximumgrens van twee jaar te rekenen van de dag waarop de taks opeisbaar is geworden. '.

Art. 15. In boek II, titel II, van hetzelfde Wetboek hersteld bij artikel 2, wordt een artikel 158/6 ingevoegd, luidende :

‘ Art. 158/6. Met het oog op het onderzoek van de fiscale toestand van de titularis van een effectenrekening mag de administratie aan die titularis elke inlichting vragen die de administratie nodig acht om de juiste heffing van de taks te verzekeren.

Voor elke foutieve mededeling of gebrek aan mededeling gevraagd met toepassing van het eerste lid kan een geldboete van 750 tot 1 250 euro opgelegd worden. De Koning legt de schaal van de administratieve geldboetes vast en regelt hun toepassingsmodaliteiten. Bij ontstentenis van kwade trouw kan worden afgezien van de minimumboete van 750 euro. '.

HOOFDSTUK 3. - *Diverse bepaling ter begeleiding van de taks op effectenrekeningen*

Art. 16. In artikel 307, § 1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, laatst gewijzigd bij de programmawet van 25 december 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in paragraaf 1/1, eerste lid, wordt een bepaling onder e ingevoegd, luidende :

‘ e) het bestaan van meerdere in artikel 152, 1°, a), van het Wetboek diverse rechten en taksen bedoelde effectenrekeningen waarvan de belastingplichtige titularis is als bedoeld in artikel 152, 5°, van hetzelfde Wetboek. ’;

2° in hetzelfde artikel wordt een paragraaf 1/5 ingevoegd, luidende :

‘ § 1/5. De belastingplichtigen onderworpen aan de belasting van niet-inwoners als bedoeld in artikel 227, 1°, vermelden in de jaarlijkse aangifte het bestaan van meerdere in artikel 152, 1°, a), van het Wetboek diverse rechten en taksen bedoelde effectenrekeningen waarvan de belastingplichtige titularis is als bedoeld in artikel 152, 5°, van hetzelfde Wetboek. ’.

HOOFDSTUK 4. - *Overgangsbepaling en inwerkingtreding*

Art. 17. De eerste referentieperiode vangt aan op de dag van inwerkingtreding van deze wet en eindigt op 30 september 2018.

Art. 18. Deze wet treedt in werking de dag volgend op de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad* ».

Ten aanzien van de door de bestreden wet in het leven geroepen taks

B.2. De artikelen 2 tot 15 van de wet van 7 februari 2018 brengen wijzigingen aan in het Wetboek diverse rechten en taksen, met het oog op het invoeren van een taks op effectenrekeningen.

B.3.1. Krachtens artikel 151, eerste lid, van dat Wetboek, zoals hersteld bij de wet van 7 februari 2018, is de natuurlijke persoon die tijdens de referentieperiode titularis is van één of meer effectenrekeningen in België of in het buitenland, een taks verschuldigd over zijn aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die rekeningen. De taks is verschuldigd op de eerste dag die volgt op het einde van de referentieperiode (artikel 156 van het Wetboek diverse rechten en taksen). Het tarief van de taks is vastgesteld op 0,15 % (artikel 153 van het Wetboek diverse rechten en taksen).

Onder het begrip « titularis » dient te worden begrepen de natuurlijke persoon, ongeacht of deze volle eigenaar, blote eigenaar of vruchtgebruiker is, die houder is van een effectenrekening of die door de tussenpersoon die de rekening beheert, is geregistreerd of wordt geïdentificeerd als de houder van een effectenrekening (artikel 152, 5°, van het Wetboek diverse rechten en taksen).

B.3.2. Krachtens artikel 151, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, is de taks evenwel niet verschuldigd indien het aandeel van de titularis in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen minder bedraagt dan 500 000 euro.

B.4.1. Wat betreft de effectenrekeningen die in aanmerking worden genomen bij het berekenen van het bedrag van de bestreden taks en bij het bepalen van het al dan niet verschuldigd zijn van die taks, maakt artikel 152, 1°, a), van het Wetboek diverse rechten en taksen een onderscheid tussen rijksinwoners en niet-inwoners. Bij de rijkinwoners wordt rekening gehouden met alle effectenrekeningen gehouden bij één of meer tussenpersonen, ongeacht waar de tussenpersoon is opgericht of gevestigd. Bij de niet-inwoners wordt uitsluitend rekening gehouden met de effectenrekeningen gehouden bij « een of meer in België opgerichte of gevestigde tussenpersonen ».

Onder het begrip « tussenpersoon » dienen kredietinstellingen, beursvennootschappen en beleggingsondernemingen die krachtens nationaal recht toegelaten worden om financiële instrumenten, voor rekening van de klanten aan te houden, te worden begrepen (artikel 152, 8°, van het Wetboek diverse rechten en taksen).

B.4.2. De belastbare financiële instrumenten zijn limitatief opgesomd in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen en betreffen al dan niet beursgenoteerde aandelen en obligaties alsmede certificaten betreffende dergelijke instrumenten, al dan niet beursgenoteerde rechten van deelneming in gemeenschappelijke beleggingsfondsen of aandelen in beleggingsvennootschappen, die niet zijn gekocht of waarop niet werd ingeschreven in het kader van een levensverzekering of een regeling voor pensioensparen, kasbons en warrants.

B.4.3. De referentieperiode waarvan sprake is in artikel 151 van het Wetboek diverse rechten en taksen betreft een periode van twaalf opeenvolgende maanden die aanvangt op 1 oktober en eindigt op 30 september van het volgende jaar (artikel 152, 6°, van het Wetboek diverse rechten en taksen). De eerste referentieperiode vangt evenwel aan op de datum van inwerkingtreding van de wet van 7 februari 2018, zijnde 10 maart 2018 (artikel 18 van de wet van 7 februari 2018), en eindigt op 30 september 2018 (artikel 17 van de wet van 7 februari 2018).

Doorheen de referentieperiode vormt de laatste dag van elke driemaandelijke periode een referentietijdstip. Op elk referentietijdstip wordt een staat opgemaakt van de waarde van de belastbare financiële instrumenten ingeschreven op de effectenrekeningen. De waarden van de staten opgemaakt op de verschillende referentietijdstippen worden opgeteld en gedeeld door het aantal referentietijdstippen om de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op de effectenrekeningen te bepalen (artikel 154, § 1, van het Wetboek diverse rechten en taksen).

Het « aandeel » in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten betreft het gedeelte van de op de effectenrekeningen staande belastbare financiële instrumenten van de titularis dat wordt vermoed proportioneel te zijn met het aantal geregistreerde titularissen van de effectenrekeningen (artikel 152, 7°, van het Wetboek diverse rechten en taksen).

Artikel 154, § 2, van het Wetboek diverse rechten en taksen voorziet, wat de referentieperiode en de referentietijdstippen betreft, in specifieke bepalingen voor bijzondere situaties die zich tijdens de referentieperiode kunnen voordoen, zoals het openen, het wijzigen of het afsluiten van een effectenrekening, het titularis worden van een effectenrekening of die hoedanigheid verliezen, en het verhuizen door een rijksinwoner naar een ander land gekoppeld aan de verplaatsing van zijn effectenrekening naar dat land.

B.5.1. Met betrekking tot de aangifte en de betaling van de taks dient een onderscheid te worden gemaakt, naargelang de effectenrekeningen worden aangehouden bij Belgische tussenpersonen of niet.

Krachtens artikel 152, 9°, van het Wetboek diverse rechten en taksen, dient onder een « Belgische tussenpersoon » te worden begrepen een tussenpersoon naar Belgisch recht, evenals een tussenpersoon die gevestigd is in België. De niet in België gevestigde tussenpersonen worden op het vlak van de aangifte en de betaling van de taks evenwel als Belgische tussenpersonen beschouwd, wanneer zij een vertegenwoordiger hebben aangesteld, zoals bedoeld in artikel 158/2 van hetzelfde Wetboek.

Krachtens die laatste bepaling kunnen de niet in België gevestigde of opgerichte tussenpersonen, wanneer zij voor een natuurlijke persoon een aan de taks onderworpen rekening beheren, door of vanwege de minister van Financiën en overeenkomstig de door de Koning bepaalde voorwaarden en nadere regels, een in België gevestigde aansprakelijke vertegenwoordiger laten erkennen, die zich hoofdelijk jegens de Belgische Staat verbindt, enerzijds, tot de betaling van de taks welke de tussenpersoon voor rekening van de titularis doet en, anderzijds, tot uitvoering van alle verplichtingen waartoe de tussenpersoon gehouden is.

B.5.2. Een Belgische tussenpersoon dient in beginsel over te gaan tot een bevrijdende inhouding, aangifte en betaling van de taks indien het aandeel van de titularis op de effectenrekeningen gehouden bij die Belgische tussenpersoon gelijk is aan of meer bedraagt dan 500 000 euro. Die verplichting geldt eveneens wanneer de titularis, uiterlijk op de laatste dag van de tweede maand die volgt op het einde van de referentieperiode, geopteerd heeft voor de bevrijdende inhouding door de Belgische tussenpersoon, wanneer de taks niet reeds door een Belgische tussenpersoon van rechtswege werd ingehouden (artikel 157 van het Wetboek diverse rechten en taksen).

De Belgische tussenpersoon maakt daartoe voor iedere titularis op elk referentietijdstip een staat op van de waarde van de belastbare financiële instrumenten ingeschreven op de effectenrekeningen. Op het einde van elke referentieperiode maakt die tussenpersoon een overzicht op met daarin vermelding van de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten, de uiteindelijk verschuldigde taks, het tarief en in voorkomend geval de reeds ingehouden taks. Hij deelt dat overzicht mee aan de titularis uiterlijk op de laatste dag van de maand die volgt op het einde van de referentieperiode (artikel 155 van het Wetboek diverse rechten en taksen).

Artikel 158/3 van het Wetboek diverse rechten en taksen voorziet in regels betreffende het tijdstip waarop de aangifte uiterlijk dient te gebeuren en betreffende de wijze waarop de taks dient te worden betaald. Dat artikel bepaalt eveneens de sancties die kunnen worden opgelegd wanneer een tussenpersoon niet voldoet aan de verplichtingen die voortvloeien uit de bestreden wet.

B.5.3. In alle andere gevallen dan die welke zijn bedoeld in artikel 157 van het Wetboek diverse rechten en taksen, onder meer wanneer de effectenrekeningen worden aangehouden bij tussenpersonen die niet als Belgische tussenpersonen kunnen worden gekwalificeerd, dient de titularis zelf over te gaan tot de aangifte en de betaling van de taks, tenzij hij kan bewijzen dat de taks reeds ingehouden, aangegeven en betaald werd door een tussenpersoon die niet opgericht of gevestigd is in België (artikel 158/1, eerste lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen).

De titularis die een of meer effectenrekeningen in onverdeeldheid of hetzij in hun geheel, hetzij deels in vruchtgebruik of in blote eigendom houdt, kan, in afwijking van het in artikel 152, 7°, van het Wetboek diverse rechten en taksen vervatte vermoeden, eveneens een aangifte doen waarin hij het aandeel in de onverdeeldheid, het vruchtgebruik of de blote eigendom opgeeft dat hem wettelijk of contractueel toekomt (artikel 158/1, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen).

Artikel 158/4 van het Wetboek diverse rechten en taksen voorziet in regels betreffende de wijze waarop de natuurlijke personen hun aangifte dienen te doen, het tijdstip waarop de aangifte uiterlijk dient te gebeuren en betreffende de wijze en het tijdstip waarop de taks dient te worden betaald. Dat artikel bepaalt eveneens de sancties die kunnen worden opgelegd wanneer een natuurlijke persoon niet voldoet aan de verplichtingen die voortvloeien uit de bestreden wet.

B.5.4. Krachtens artikel 158/5 van het Wetboek diverse rechten en taksen wordt de taks teruggegeven wanneer deze een hogere som vertegenwoordigt dan die welke wettelijk verschuldigd was op de laatste dag van de referentieperiode. De titularis van één of meer effectenrekeningen kan onder meer teruggave vorderen indien het aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die rekeningen bepaald in artikel 152, 7°, van het Wetboek diverse rechten en taksen (het vermoeden dat wanneer meerdere personen titularis zijn van een effectenrekening, hun aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die rekening proportioneel is met het aantal geregistreerde titularissen van die rekening) een hogere som vertegenwoordigt dan het aandeel in de onverdeeldheid dat wettelijk of contractueel toekomt aan de titularis.

B.5.5. Volgens artikel 158/6 van het Wetboek diverse rechten en taksen mag de administratie, met het oog op het onderzoek van de fiscale toestand van de titularis van een effectenrekening, aan die titularis elke inlichting vragen die de administratie nodig acht om de juiste heffing van de taks te verzekeren. Dat artikel voorziet eveneens in sancties die kunnen worden opgelegd wanneer de gevraagde inlichting niet of foutief wordt verstrekt.

B.6. Artikel 16 van de wet van 7 februari 2018 wijzigt ten slotte artikel 307, § 1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 met het oog op het invoeren van een « bijkomende verplichting [...] waardoor iedere belastingplichtige in de personenbelasting en de belasting der niet-inwoners het bestaan moet vermelden van meerdere in artikel 152, 1°, a, WDRT [Wetboek diverse rechten en taksen] bedoelde effectenrekeningen waarvan de belastingplichtige titularis is als bedoeld in artikel 152, 5°, WDRT » (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2837/001, pp. 26-27).

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.7. De Ministerraad voert aan dat de verzoekende partijen in de zaken nrs. 6877, 6887 en 6900 niet aantonen dat zij een belang hebben bij hun beroep.

B.8.1. Uit artikel 151 van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij artikel 3 van de wet van 7 februari 2018, volgt dat natuurlijke personen door de bestreden wet worden geraakt wanneer zij titularis zijn van één of meer effectenrekeningen waarbij het aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die rekeningen 500 000 euro of meer bedraagt.

B.8.2. Hoewel de verzoekende partijen in de zaken nrs. 6877, 6887 en 6900 reeds door middel van de eerste door de Ministerraad in de desbetreffende zaken ingediende memorie ervan op de hoogte waren gebracht dat hun belang door die laatste wordt betwist, tonen zij, in tegenstelling tot de verzoekende partijen die natuurlijke personen zijn in de zaken nrs. 6901, 7004 en 7005, niet in hun memorie van antwoord, door middel van concrete financiële gegevens, aan dat zij rechtstreeks en ongunstig worden geraakt door de bestreden wet. Zij tonen evenmin aan dat er een voldoende graad van waarschijnlijkheid bestaat dat zij door die wet in de toekomst zouden kunnen worden geraakt.

B.8.3. Gelet op het feit dat elke partij, krachtens artikel 30^{quater} van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, in elke stand van de rechtspleging en zelfs na de uitspraak van het arrest, de voorzitter van het Hof kan verzoeken te beslissen dat vermeldingen die van dien aard zijn dat zij daardoor rechtstreeks kunnen worden geïdentificeerd, zullen worden weggelaten in elke publicatie waartoe het Hof zou overgaan of is overgegaan, kan de omstandigheid dat de verzoekende partijen concrete financiële gegevens dienen over te leggen om hun belang bij hun beroep tot vernietiging te staven, in tegenstelling tot wat de verzoekende partij in de zaak nr. 6887 aanvoert, niet leiden tot een schending van het recht op eerbiediging van het privéleven.

B.9. De beroepen in de zaken nrs. 6877, 6887 en 6900 zijn niet ontvankelijk.

B.10. In zoverre de Ministerraad het belang van de overige verzoekende partijen bij sommige middelen betwist, volstaat het eraan te herinneren dat, wanneer de verzoekende partijen een belang hebben bij de vernietiging van de bestreden bepalingen, zij daarbovenop niet moeten doen blijken van een belang bij elk van de middelen.

Ten gronde

B.11. In hun middelen voeren de verzoekende partijen in de zaken nrs. 6901, 7004, 7005 en 7006 in essentie meerdere schendingen aan van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, van het wettigheidsbeginsel in fiscale zaken en van het recht van de Europese Unie.

Wat het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie betreft

B.12. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 6901, 7004, 7005 en 7006 voeren onder meer aan dat de bestreden wet de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet schendt, doordat bepaalde financiële instrumenten die op een effectenrekening zijn ingeschreven onder het toepassingsgebied van de bestreden taks vallen, terwijl andere financiële instrumenten die eveneens op een effectenrekening kunnen worden ingeschreven buiten dat toepassingsgebied vallen (eerste en derde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901; eerste middel in de zaak nr. 7004; eerste onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005; tweede onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006) en doordat de door de bestreden wet beoogde belastbare financiële instrumenten slechts onder het toepassingsgebied van die taks vallen wanneer zij op een effectenrekening zijn ingeschreven, wat met zich meebrengt dat zij buiten dat toepassingsgebied vallen wanneer zij op een andere wijze worden aangehouden (eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 6901; tweede middel in de zaak nr. 7004; tweede onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 7005; eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 7006). Zij zijn van oordeel dat voor de voormelde verschillen in behandeling geen redelijke verantwoording bestaat.

B.13.1. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.13.2. Artikel 172, eerste lid, van de Grondwet vormt, in fiscale aangelegenheden, een bijzondere toepassing van het in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet vervatte beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

B.13.3. Het komt de wetgever toe de grondslag van de belasting vast te stellen. Hij beschikt ter zake over een ruime beoordelingsbevoegdheid. Fiscale maatregelen maken immers een wezenlijk onderdeel uit van het sociaaleconomische beleid. Zij zorgen niet alleen voor een substantieel deel van de inkomsten die de verwezenlijking van dat beleid mogelijk moeten maken, maar zij laten de wetgever ook toe om sturend en corrigerend op te treden en op die manier het sociale en economische beleid vorm te geven.

De maatschappelijke keuzen die bij het inzamelen en het inzetten van middelen moeten worden gemaakt, behoren derhalve tot de beoordelingsvrijheid van de wetgever. Het Hof vermag een dergelijke beleidskeuze, alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, slechts af te keuren indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij kennelijk onredelijk zouden zijn.

B.14.1. Zoals is vermeld in B.3.1, voert de bestreden wet een taks in die verschuldigd is door de natuurlijke personen die tijdens de referentieperiode titularis zijn van één of meer effectenrekeningen in België of in het buitenland, en die wordt geheven over hun aandeel in de gemiddelde waarde van de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen omschreven belastbare financiële instrumenten op die rekeningen, voor zover dat aandeel 500 000 euro of meer bedraagt.

B.14.2. Krachtens artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen zijn de belastbare financiële instrumenten :

« *a*) al dan niet beursgenoteerde aandelen alsmede certificaten betreffende dergelijke instrumenten;

b) al dan niet beursgenoteerde obligaties alsmede certificaten betreffende dergelijke instrumenten;

c) al dan niet beursgenoteerde rechten van deelneming in gemeenschappelijke beleggingsfondsen of aandelen in beleggingsvennootschappen, die niet zijn gekocht of waarop niet werd ingeschreven in het kader van een levensverzekering of een regeling voor pensioensparen;

d) kasbons;

e) warrants ».

B.15. De bestreden taks is aldus uitsluitend verschuldigd door natuurlijke personen wanneer zij beschikken over bepaalde financiële instrumenten die ingeschreven zijn op een of meer effectenrekeningen, en wanneer hun aandeel in de gemiddelde waarde van die financiële instrumenten 500 000 euro of meer bedraagt.

De omstandigheid dat een natuurlijke persoon beschikt over op een effectenrekening ingeschreven financiële instrumenten waarbij zijn aandeel in de gemiddelde waarde van die instrumenten 500 000 euro of meer bedraagt, leidt op zich niet tot een onderwerping aan de bestreden taks, vermits die taks uitsluitend wordt geheven over het aandeel in de gemiddelde waarde van de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen limitatief opgesomde financiële instrumenten.

De omstandigheid dat een natuurlijke persoon beschikt over een of meer van de in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen omschreven financiële instrumenten waarbij zijn aandeel in de gemiddelde waarde van die instrumenten gedurende de referentieperiode 500 000 euro of meer bedraagt, leidt op zich evenmin tot een onderwerping aan de bestreden taks, vermits de bestreden wet voor die onderwerping vereist dat de financiële instrumenten zijn ingeschreven op een effectenrekening.

B.16. De bestreden wet roept aldus verschillen in behandeling in het leven, naar gelang van de aard van de financiële instrumenten die op een effectenrekening zijn ingeschreven, en naargelang financiële instrumenten al dan niet zijn ingeschreven op zulk een rekening.

B.17. Hoewel die verschillen in behandeling berusten op objectieve criteria, dient te worden nagegaan, onder meer rekening houdend met het doel en de gevolgen van de bestreden wet, of zij redelijk zijn verantwoord. Gelet op wat is vermeld in B.13.3, dient meer bepaald te worden nagegaan of de beleidskeuzes die ten grondslag liggen aan de voormelde verschillen in behandeling al dan niet berusten op een manifeste vergissing, dan wel al dan niet kennelijk onredelijk zijn.

B.18.1. De parlementaire voorbereiding van de bestreden wet vermeldt :

« Deze wet heeft tot doel om vanaf 1 januari 2018 een taks in te voeren op effectenrekeningen van natuurlijke personen die, wat de rijksinwoners betreft, zowel in België als in het buitenland gehouden worden, en, wat de niet-inwoners betreft, in België worden gehouden, en waarbij diens aandeel in de totale gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten 500 000 euro of meer bedraagt.

In lijn met het zomerakkoord wordt deze taks ingevoerd met het oog op een meer rechtvaardig fiscaal beleid, doordat enkel het aandeel van de titularis in één of meerdere effectenrekeningen geïndiceerd wordt waarvan de gemiddelde waarde 500 000 euro of meer bedraagt, uitgezonderd het aandeel in de gemiddelde waarde dat gehouden wordt in het kader van een levensverzekering of een regeling voor pensioensparen. [...] De grens van 500 000 euro werd vastgesteld opdat in lijn met dit gedachtegoed enkel de grotere vermogens zouden belast worden » (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2837/001, p. 4) ».

Met betrekking tot de uitsluiting van de aan de rechtspersonenbelasting onderworpen rechtspersonen van de bestreden taks, vermeldt de parlementaire voorbereiding :

« Het onderwerpen aan de huidige taks van de effectenrekeningen die deze entiteiten zouden aanhouden voor het beheer van de in het kader van hun doelstelling verworven middelen houdt dan ook geen enkel verband met de doelstelling van de nieuwe heffing die gericht is op een bijdrage door de grotere vermogens » (*ibid.*, p. 15).

B.18.2. Daaruit blijkt dat de wetgever met de bestreden taks heeft gestreefd naar een meer rechtvaardig fiscaal beleid, door middel van een belasting die uitsluitend verschuldigd is door de « grotere vermogens ». De nagestreefde doelstelling is legitiem.

B.19. Zoals is vermeld in B.12, heeft de kritiek van de verzoekende partijen onder meer betrekking op het feit dat andere financiële instrumenten die kunnen worden ingeschreven op een effectenrekening dan die welke zijn bedoeld in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen, niet als belastbare instrumenten worden beschouwd. Zij verwijzen daarbij onder meer naar afgeleide financiële producten (zoals opties, futures en swaps), vastgoedcertificaten, thesauriebewijzen en depositobewijzen.

B.20.1. In haar advies nr. 62.219/1-3-4 van 11 oktober 2017 heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State opgemerkt dat « gelet op het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel [...] voor alle soorten van effecten die mogelijk op een effectenrekening kunnen worden geplaatst maar die niet in de opsomming zijn opgenomen » een verantwoording moet kunnen worden gegeven (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2746/001, p. 190).

B.20.2. De parlementaire voorbereiding vermeldt :

« a) de uitsluiting van andere belastbare financiële instrumenten die op een effectenrekening gehouden kunnen worden, wordt als volgt verantwoord :

- wat andere instrumenten betreft die op een effectenrekening kunnen voorkomen, zoals bijvoorbeeld opties, futures of swaps, moet opgemerkt worden dat deze taks instrumenten viseert die een vermogensverrijkend karakter hebben waardoor deze een zelfstandige en substantiële vermogenswaarde moeten kennen. Dit is niet het geval bij de voornoemde categorieën van instrumenten, die contracten zijn en waarbij hun waarde slechts een afgeleide is van het onderliggend instrument dat het voorwerp uitmaakt van het contract. Deze contracten dienen slechts tot indekking van een bepaald risico tot vermogensverlies, zij vormen geen vermogensverrijking doordat het onzekere element (waarde van onderliggend financieel instrument) dat de grond vormt van het contract, niet gekend is zolang het afgeleide instrument in handen is van de contractant. Deze instrumenten kunnen ook gehouden worden met een louter speculatieve gerichtheid, waarbij zij mogelijks in hoofde van de geviseerde natuurlijke personen kunnen leiden tot het behalen van belastbare diverse inkomsten onder artikel 90, 1°, WIB 92 » (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2837/001, p. 12).

« Ook de derivatenmarkt wordt gekenmerkt door speculatieve elementen. Maar er zijn op deze markt heel wat *hedging* activiteiten die van groot belang zijn voor de reële economie. De bedrijven moeten zich kunnen indekken tegen risico's op het niveau van wisselkoersen, interestvoeten, prijsschommelingen van grondstoffen. Daarom heeft men de derivaten vrijgesteld van de effectentaks. De fiscus kan bij de derivaten immers geen onderscheid maken tussen de speculatieve en niet-speculatieve onderdelen, die noodzakelijk zijn voor het goed functioneren van de reële economie en de werkgelegenheid » (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2837/003, p. 24).

B.20.3. De wetgever heeft de uitsluiting van de afgeleide financiële producten van de bestreden taks aldus verantwoord geacht omdat die taks uitsluitend instrumenten zou viseren die een vermogensverrijkend karakter hebben en die een zelfstandige en substantiële vermogenswaarde hebben, wat niet het geval zou zijn bij de afgeleide producten vermits hun waarde slechts een afgeleide is van een onderliggend instrument. Hij heeft ook gemeend dat

het aangewezen was de afgeleide producten niet te onderwerpen aan de bestreden taks omdat die instrumenten « van groot belang zijn voor de reële economie », gelet op het feit dat zij worden aangewend ter indekking tegen risico's op het vlak van de wisselkoersen, de interestvoeten en de prijsschommelingen van grondstoffen. Hij heeft ten slotte ook erop gewezen dat wanneer de afgeleide instrumenten worden aangehouden vanuit speculatieve beweegredenen « zij mogelijks in hoofde van de geviseerde natuurlijke personen kunnen leiden tot het behalen van belastbare diverse inkomsten onder artikel 90, 1°, WIB 92 ».

B.21.1. Zoals de belastbare financiële instrumenten, kunnen afgeleide financiële producten die op een effectenrekening zijn ingeschreven, worden verhandeld, ten gevolge waarvan aan die instrumenten een bepaalde waarde toekomt, ook al wordt die waarde medebepaald door het onderliggende instrument. Die producten maken, net zoals de belastbare financiële instrumenten, deel uit van het vermogen van de natuurlijke persoon die een effectenrekening aanhoudt en kunnen worden aangewend met het oog op vermogensverrijking. Hoewel aan de beleggingen in afgeleide producten hoge risico's zijn verbonden, bieden zij de belegger de mogelijkheid om in verhouding tot de investering zeer hoge winsten te behalen. De aard van de afgeleide financiële producten brengt met zich mee dat die producten doorgaans worden aangehouden door personen die, gelet op de omvang van hun vermogen, in de mogelijkheid zijn om de eraan verbonden risico's het hoofd te bieden.

B.21.2. De omstandigheid dat die producten van belang zijn voor de « reële economie », kan het bekritiseerde verschil in behandeling op zich niet verantwoorden, vermits de financiële instrumenten die wel door de bestreden taks worden gevisieerd, zoals aandelen en obligaties, eveneens een groot belang vertonen voor de economie. De omstandigheid dat, wanneer de afgeleide producten worden aangehouden vanuit speculatieve beweegredenen, de betrokken personen in voorkomend geval kunnen worden belast op grond van artikel 90, 1°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, kan het verschil in behandeling evenmin verantwoorden, vermits, enerzijds, personen die belastbare financiële instrumenten vanuit speculatieve beweegredenen aanhouden eveneens in voorkomend geval op grond van die bepaling kunnen worden belast en, anderzijds, de bestreden taks niet wordt geheven op het behalen van winsten uit financiële instrumenten, maar op het loutere bezit van zulke instrumenten.

B.21.3. Ten aanzien van de doelstelling te komen tot een meer rechtvaardig fiscaal beleid door middel van een belasting die verschuldigd is door de « grotere vermogens », is het kennelijk onredelijk dat de afgeleide financiële instrumenten die op een effectenrekening worden ingeschreven, niet door de bestreden taks worden beoogd.

B.22.1. Hoewel de parlementaire voorbereiding vermeldt dat thesauriebewijzen en depositobewijzen, zoals bedoeld in de wet van 22 juli 1991 « betreffende de thesauriebewijzen en de depositobewijzen », in het kader van de bestreden taks dienen te worden beschouwd als obligaties en aldus als belastbare financiële instrumenten (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2837/001, p. 7), doet de Ministerraad, met verwijzing naar de circulaire 2018/C/65 van 25 mei 2018 « betreffende de taks op de effectenrekeningen, met voorbeelden in specifieke situaties inzake het bepalen van de referentieperiodes en referentietijdstippen en het berekenen van de gemiddelde waarde als heffingsgrondslag », terecht gelden dat dit niet het geval is, vermits die financiële instrumenten, bij gebrek aan een kapitaalgarantie, niet kunnen worden gekwalificeerd als een obligatie. De Ministerraad is van oordeel dat het redelijk is verantwoord dat die instrumenten niet onder het toepassingsgebied van de bestreden wet vallen, precies vanwege het feit dat zij geen kapitaalgarantie bieden. Ook met betrekking tot de vastgoedcertificaten voert de Ministerraad aan dat hun uitsluiting van de bestreden taks verantwoord is vanwege het feit dat die certificaten geen kapitaalgarantie bieden.

B.22.2. Gelet op het feit dat niet bij alle in artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen opgesomde financiële instrumenten een terugbetaling van het kapitaal is gewaarborgd, kan de omstandigheid dat aan een financieel instrument al dan niet een kapitaalgarantie is verbonden, het bestreden verschil in behandeling niet verantwoorden. Vastgoedcertificaten, thesauriebewijzen en depositobewijzen kunnen op een effectenrekening worden ingeschreven, zijn verhandelbaar en vertegenwoordigen een bepaalde waarde. Zij maken aldus deel uit van het vermogen van een natuurlijke persoon die zulke instrumenten op een effectenrekening aanhoudt. Ten aanzien van de doelstelling te komen tot een meer rechtvaardig fiscaal beleid door middel van een belasting die verschuldigd is door de « grotere vermogens », is het kennelijk onredelijk dat die instrumenten niet door de bestreden taks worden beoogd.

B.23. Uit het voorgaande volgt dat meerdere verschillen in behandeling die door artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij artikel 4 van de wet van 7 februari 2018, in het leven worden geroepen, berusten op beleidskeuzes die kennelijk onredelijk zijn.

B.24. In zoverre ze betrekking hebben op de uitsluiting van de bestreden taks van de afgeleide financiële producten, de thesauriebewijzen, de depositobewijzen en de vastgoedcertificaten, zijn het eerste middel in de zaak nr. 6901, in zijn eerste en derde onderdeel, het eerste middel in de zaak nr. 7004, het tweede middel in de zaak nr. 7005, in zijn eerste onderdeel, en het eerste middel in de zaak nr. 7006, in zijn tweede onderdeel, gegrond.

Artikel 152, 2°, van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij artikel 4 van de wet van 7 februari 2018, dient te worden vernietigd.

Vermits het onderzoek van andere door de verzoekende partijen bekritiseerde verschillen in behandeling op het vlak van de in dat artikel omschreven belastbare instrumenten niet zou kunnen leiden tot een ruimere vernietiging, dienen de desbetreffende middelen en onderdelen van middelen niet te worden onderzocht.

B.25. Zoals is vermeld in B.12, bekritisieren de verzoekende partijen ook het feit dat financiële instrumenten uitsluitend aan de bestreden taks worden onderworpen wanneer zij zijn ingeschreven op een effectenrekening. Zij voeren meer in het bijzonder aan dat de uitsluiting van de bestreden taks van aandelen op naam die in een register van aandelen op naam zijn ingeschreven, niet redelijk is verantwoord.

B.26.1. In haar advies nr. 62.219/1-3-4 van 11 oktober 2017 heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State ter zake opgemerkt :

« De vraag rijst of voor het verschil in behandeling tussen gedematerialiseerde effecten en effecten op naam een deugdelijke verantwoording voorhanden is : als het erom gaat de gegoede burger te belasten, lijkt een uitsluiting zonder meer van de effecten op naam alles behalve evident. Er kan immers moeilijk worden aangenomen dat wie een aandelenportefeuille op naam aanhoudt waarvan de waarde hoger is dan de vrijstellingsgrens, niet evenzeer als een gegoede burger kan worden beschouwd en de belasting van een dergelijke portefeuille daarom niet evenzeer deel zou moeten uitmaken van een rechtvaardiger fiscaal beleid » (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2746/001, p. 191).

B.26.2. Naar aanleiding van die opmerking van de Raad van het State werd het bekritiseerde verschil in behandeling in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet dat heeft geleid tot de bestreden wet, verantwoord aan de hand van het argument dat op een effectenrekening ingeschreven aandelen zich « onderscheiden [...] van aandelen die enkel gehouden worden in een register door hun betere verhandelbaarheid en het gemakkelijk liquide kunnen maken van deze effecten ». Aandelen op namen zouden « moeilijker verhandelbaar [zijn] en hun omzetting met het oog op verhandeling [zou] omslachtig en inefficiënt [zijn] » (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2837/001, p. 49).

B.26.3. In haar advies nr. 62.375/3 van 28 november 2017 over het voorontwerp van wet dat heeft geleid tot de bestreden wet, heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State vervolgens opgemerkt :

« Beide soorten van effecten, met name effecten die op een effectenrekening staan en effecten op naam die niet op een effectenrekening staan, zijn een vermogensbarometer; de wijze waarop een effect gehouden wordt, lijkt weinig relevant gelet op het doel, namelijk het in het licht van het streven naar een meer rechtvaardig fiscaal beleid doen bijdragen van de grotere vermogens aan het staatsbudget. Bovendien kunnen ook aandelen op naam tegenwoordig door middel van een aandelenregister in elektronische vorm vlotter worden verhandeld. De vraag rijst derhalve of de aangegeven argumenten voldoende pertinent zijn om het gemaakte onderscheid te verantwoorden » (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2837/001, pp. 49-50).

B.26.4. Ingevolge dit laatste advies werd de memorie van toelichting bij de bestreden wet aangevuld als volgt :

« Het onderscheid tussen de gedematerialiseerde effecten versus de effecten op naam die niet gedematerialiseerd zijn wordt als volgt verantwoord :

- de taks op effectenrekeningen beoogt enkel de financiële instrumenten te belasten die op een effectenrekening kunnen worden gehouden, waarbij de taks werd geconcipieerd rond het idee dat inhouding gebeurt aan de bron door de tussenpersoon waarbij de effectenrekening wordt gehouden. Indien ook aandelen op naam die in een register maar niet op een effectenrekening worden gehouden geacht worden belastbaar te zijn, zal de eigenaar van deze aandelen steeds een aparte aangifte moeten indienen op voorwaarde dat de waarde van deze aandelen op naam gehouden in een register maar niet op een effectenrekening samen genomen met de waarde van de andere belastbare financiële instrumenten op een of meerdere effectenrekeningen het drempelbedrag bereiken. De eigenaar van deze niet-gedematerialiseerde aandelen op naam zou steeds zelf aangifte moeten doen aangezien inhouding door een tussenpersoon hier onmogelijk is, wat indruist tegen het uitgangspunt van inhouding aan de bron in het licht van administratieve vereenvoudiging [...];

- in het kader van het belasten van de grotere vermogens, worden vooral de financiële instrumenten geïsoleerd die makkelijk verhandelbaar zijn doordat zij gehouden worden op effectenrekeningen die een flexibele marktverhandeling vooropstellen en dus een instrument bij uitstek vormen om het vermogen te beleggen en herbeleggen. Aandelen op naam zijn vaak investeringen voor langere tijd die veelal aangehouden worden met het oog op een actievere deelname als aandeelhouder aan het 'leven' van de emitterende vennootschap. Zij zijn dus moeilijker verhandelbaar en hun omzetting met het oog op verhandeling is omslachtig en inefficiënt. Daarom werd dan ook gekozen deze moeilijk verhandelbare instrumenten die niet op een effectenrekening worden gehouden niet als belastbaar te beschouwen;

- waar aandelen op naam, die niet op een effectenrekening worden gehouden, ook op elektronische wijze geregistreerd kunnen worden in een aandelhoudersregister, kan dit niet onmiddellijk gelijkgesteld worden met een makkelijke verhandelbaarheid omdat dit register een elektronische vorm zou aannemen. [...] De gedematerialiseerde effecten op naam worden gehouden in het kader van een achterliggende beleggersmentaliteit, zoals hierboven werd uiteengezet. Aandelen gehouden in een aandelenregister en niet op een effectenrekening worden gekenmerkt door andere motieven, die een nauwere band veronderstellen met de onderneming waarin deze aandelen worden verworven. De wijze waarop de aandelen geregistreerd staan in een aandelenregister maar niet op een effectenrekening, namelijk schriftelijk of elektronisch, is hierbij een modaliteit van het verwerken en registreren van aandelen die niet gedematerialiseerd worden, wat van ondergeschikt belang is en niets afdoet van het illiquide karakter van de aandelen op naam » (*Parl. St.*, Kamer, 2017-2018, DOC 54-2837/001, pp. 12-14).

B.27. Daaruit blijkt dat de wetgever het bekritiseerde verschil in behandeling in essentie heeft verantwoord aan de hand van twee elementen : (1) het feit dat de taks is geconcipieerd rond de idee dat de inhouding, de aangifte en de betaling ervan gebeurt door tussenpersonen, en (2) het feit dat aandelen ingeschreven op een effectenrekening gemakkelijker verhandelbaar zouden zijn en gemakkelijker liquide zouden kunnen worden gemaakt dan aandelen op naam die niet op een effectenrekening zijn ingeschreven.

B.28.1. Zoals is vermeld in B.5.2, geldt de verplichting die rust op de tussenpersonen om over te gaan tot een bevrijdende inhouding, aangifte en betaling van de taks enkel voor de Belgische tussenpersonen. Zoals is vermeld in B.5.1, worden de niet in België gevestigde tussenpersonen als Belgische tussenpersonen beschouwd, wanneer zij een vertegenwoordiger hebben aangesteld, zoals bedoeld in artikel 158/2 van het Wetboek diverse rechten en taksen. In dat geval rust de verplichting om over te gaan tot een bevrijdende inhouding, aangifte en betaling van de taks eveneens op de niet in België gevestigde tussenpersonen.

De niet in België gevestigde tussenpersonen zijn evenwel niet verplicht om over te gaan tot het aanstellen van een vertegenwoordiger in België. Wanneer zij zulk een vertegenwoordiger niet aanstellen, zijn zij niet gehouden om over te gaan tot een bevrijdende inhouding, aangifte en betaling van de taks. Onder meer om die reden bepaalt artikel 158/1, eerste lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen dat « in alle andere gevallen dan deze bedoeld in artikel 157 », de titularis zelf dient over te gaan tot de aangifte en de betaling van de taks.

B.28.2. Ook in andere situaties dient de titularis zelf over te gaan tot aangifte en betaling van de taks en wordt die taks aldus niet ingehouden door een tussenpersoon.

Een Belgische tussenpersoon is krachtens artikel 157 van het Wetboek diverse rechten en taksen slechts verplicht om over te gaan tot een bevrijdende inhouding indien het aandeel van de titularis in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten ingeschreven op de effectenrekeningen « gehouden bij de Belgische tussenpersoon » minstens 500 000 euro bedraagt of indien de titularis voor de inhouding heeft geopteerd, wat met zich meebrengt dat natuurlijke personen die gehouden zijn tot de betaling van de taks in sommige situaties zelf dienen over te gaan tot aangifte en betaling van de taks.

Ook wanneer een titularis overgaat tot een omzetting van belastbare financiële instrumenten ingeschreven op een effectenrekening naar niet-belastbare financiële instrumenten op naam ingeschreven in een register van effecten op naam, in welk geval die financiële instrumenten, krachtens artikel 152, 1°, b), van het Wetboek diverse rechten en taksen, als belastbare financiële instrumenten worden beschouwd voor de referentieperiode waarin de omzetting plaatsvindt, kan op de titularis de verplichting rusten om, bij gebrek aan een tussenpersoon, zelf over te gaan tot aangifte en betaling van de taks.

B.29. Gelet op het feit dat de bestreden wet zelf voorziet in situaties waarin de titularis van een of meer effectenrekeningen, wegens het ontbreken van een inhouding door een tussenpersoon, dient over te gaan tot aangifte en betaling van de bestreden taks, kan de omstandigheid dat die taks is geconcipieerd rond de idee dat de inhouding, de aangifte en de betaling ervan gebeurt door tussenpersonen, op zich geen verantwoording vormen voor het feit dat aandelen op naam die niet op een effectenrekening zijn ingeschreven niet als belastbare instrumenten worden beschouwd.

B.30.1. Zoals de afdeling wetgeving van de Raad van State heeft opgemerkt, is de wijze waarop een aandeel wordt aangehouden, meer bepaald al dan niet op een effectenrekening, niet pertinent ten aanzien van het nagestreefde doel dat erin bestaat te komen tot een meer rechtvaardig fiscaal beleid door middel van het doen bijdragen van de grotere vermogens aan het staatsbudget. De mate waarin een aandeel verhandelbaar is en liquide kan worden gemaakt is evenmin relevant ten aanzien van dat doel. Ofschoon het juist is dat aandelen op naam die zijn ingeschreven in een register van aandelen op naam op een minder eenvoudige wijze kunnen worden verhandeld en liquide kunnen worden gemaakt dan aandelen die zijn ingeschreven op een effectenrekening, kunnen zij eveneens worden verhandeld en liquide worden gemaakt en kunnen zij aldus eveneens worden aangewend als een instrument in het kader van het beheer van een vermogen.

B.30.2. De omstandigheid dat de taks niet wordt geheven op aandelen op naam die niet zijn ingeschreven op een effectenrekening stimuleert de belastingplichtige overigens om zijn aandelen die wel op zulk een rekening zijn ingeschreven, om te zetten in aandelen op naam. Artikel 152, 1°, b), van het Wetboek diverse rechten en taksen voorziet weliswaar in een antimisbruikbepaling, naar luid waarvan de belastbare financiële instrumenten die worden omgezet naar niet-belastbare financiële instrumenten ingeschreven in een register op naam, geacht worden belastbare financiële instrumenten te blijven, maar het toepassingsgebied van die bepaling is beperkt tot de referentieperiode waarin de omzetting plaatsvindt, zodat voor de daaropvolgende referentieperiodes de omgezette financiële instrumenten niet langer worden beschouwd als belastbare financiële instrumenten.

B.31. Het verschil in behandeling dat de bestreden wet in het leven roept tussen natuurlijke personen, naargelang de financiële instrumenten waarover zij beschikken al dan niet op een effectenrekening zijn ingeschreven, is niet redelijk verantwoord.

B.32. Het eerste middel in de zaak nr. 6901, in zijn eerste onderdeel, het tweede middel in de zaak nr. 7004, het tweede middel in de zaak nr. 7005, in zijn tweede onderdeel, en het eerste middel in de zaak nr. 7006, in zijn eerste onderdeel, zijn in die mate gegrond.

Artikel 151, eerste lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij artikel 3 van de wet van 7 februari 2018, dient te worden vernietigd.

B.33. De verzoekende partijen voeren onder meer ook aan dat de artikelen 151, tweede lid, 152, 7°, en 158/1, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, in samenhang gelezen, de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet schenden, doordat bepaalde titularissen van effectenrekeningen die in werkelijkheid beschikken over een aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten van 500 000 euro of meer, niet aan de bestreden taks worden onderworpen (derde middel in de zaak nr. 7004).

B.34.1. Krachtens artikel 151, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, is de bestreden taks niet verschuldigd indien het aandeel van de titularis in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op effectenrekeningen minder bedraagt dan 500 000 euro.

B.34.2. Artikel 152, 7°, van hetzelfde Wetboek omschrijft de notie « aandeel in de gemiddelde waarde » als het gedeelte van de op de effectenrekeningen staande belastbare financiële instrumenten van de titularis dat wordt vermoed proportioneel te zijn met het aantal geregistreerde titularissen van de effectenrekeningen.

Het in dat artikel vervatte vermoeden brengt met zich mee dat een tussenpersoon, wanneer een effectenrekening op naam staat van meerdere titularissen, ervan dient uit te gaan dat het aandeel van elke titularis in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op die rekening, proportioneel is met het aantal geregistreerde titularissen van die rekening, en dit ook wanneer de titularissen onderling een andere regeling zouden hebben uitgewerkt.

De toepassing van het voormelde vermoeden kan aldus met zich meebrengen dat de tussenpersoon die in beginsel instaat voor de inhouding, de aangifte en de betaling van de bestreden taks, die taks niet inhoudt voor rekening van een titularis die in werkelijkheid beschikt over een aandeel in de gemiddelde waarde van belastbare financiële instrumenten op een effectenrekening van meer dan 500 000 euro.

B.35.1. Krachtens artikel 158/1, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, « kan », in afwijking van artikel 152, 7°, de titularis die een of meer effectenrekeningen in onverdeeldheid houdt, zelf een aangifte indienen en daarin het aandeel in de onverdeeldheid dat hem wettelijk of contractueel toekomt, opgeven. In dat geval dient een gezamenlijke aangifte te worden ingediend (artikel 158/1, derde lid).

Uit de bewoordingen van artikel 158/1, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen volgt dat een titularis die een effectenrekening in onverdeeldheid houdt, de mogelijkheid heeft om de fiscale administratie op de hoogte te brengen van zijn werkelijke aandeel in de onverdeeldheid, maar daar niet toe is verplicht.

B.35.2. Naar aanleiding van een in de Kamer van volksvertegenwoordigers gestelde parlementaire vraag, heeft de bevoegde minister bevestigd dat artikel 158/1, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen voorziet in een mogelijkheid voor de titularis en aldus niet in een verplichting :

« Met het oog op administratieve vereenvoudiging houdt de bank de taks af aan de bron op de beschreven proportionele wijze.

Indien de taks niet aan de bron werd ingehouden, zal de titularis er steeds toe gehouden zijn de taks aan te geven, indien diens totale aandeel in de effectenrekeningen gelijk is aan of meer bedraagt dan 500 000 euro.

Niet alleen de bank maar ook de titularis zelf kan bij de aangifte de proportionele verdeling aanwenden op basis van een vermoeden van bezit.

In elk geval wordt bij de aangifte de mogelijkheid geboden het werkelijke aandeel op te geven, om latere teruggave te vermijden. Ze is echter geen verplichting.

[...]

Artikel 152/1, 5° van het WDRT [lees : artikel 152, 7°, van het Wetboek diverse rechten en taksen] voert inderdaad een weerlegbaar vermoeden in met betrekking tot het aandeel van de titularis. Toch is het belangrijk op te merken dat het uitgangspunt van de taks de proportionele verdeling blijft, zowel bij aangifte door de banken als bij aangifte door de titularis zelf. Wanneer alleen bij aangifte door de titularis zelf het werkelijke aandeel verplicht zou worden aangegeven, zou dat een discriminatie inhouden ten opzichte van inhouding door de banken.

Het tegenbewijs dat hier bedoeld werd, is dus alleen toepasselijk in het kader van de teruggave wanneer de titularis op eigen initiatief en rekening houdend met diens werkelijke aandeel een andere verdeelsleutel wenst toegepast te zien.

Om te vermijden dat de titularis die zelf een aangifte moet indienen, eerst proportioneel zou moeten aangeven om daarna de teruggave te vragen met betrekking tot het werkelijke aandeel, kan het werkelijke aandeel anticipatief aangegeven worden, maar ook dat is geen verplichting » (*Integraal Verslag*, Kamer, 22 mei 2018, CRIV 54 COM 901, pp. 26-27).

B.36. Het vermoeden dat het aandeel van de verschillende titularissen van een effectenrekening in de gemiddelde waarde van de op die rekening ingeschreven belastbare financiële instrumenten proportioneel is met het aantal titularissen van die rekening en het ontbreken van een verplichting voor die titularissen om hun werkelijke aandeel in die gemiddelde waarde aan te geven, brengen met zich mee dat bepaalde titularissen die in werkelijkheid beschikken over een aandeel in de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten van 500 000 euro of meer niet aan de bestreden taks worden onderworpen, terwijl de natuurlijke personen die hun effectenrekeningen niet in onverdeeldheid houden wel aan die taks worden onderworpen wanneer de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten 500 000 euro of meer bedraagt. Dat verschil in behandeling berust op een beleidskeuze die kennelijk onredelijk is.

Het voormelde vermoeden leidt overigens ertoe dat natuurlijke personen die een effectenrekening aanhouden, door middel van het toevoegen van titularissen aan die rekening, kunnen ontsnappen aan de bestreden taks.

B.37. Het derde middel in de zaak nr. 7004 is in die mate gegrond.

De artikelen 151, tweede lid, 152, 7°, en 158/1, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij de artikelen 3, 4 en 10 van de wet van 7 februari 2018, dienen te worden vernietigd.

Wat betreft de draagwijdte van de te vernietigen bepalingen en het onderzoek van de overige door de verzoekende partijen aangevoerde middelen

B.38.1. Uit het onderzoek van de in B.12 en B.33 omschreven middelen volgt dat de artikelen 151, 152, 2° en 7°, en 158/1, tweede lid, van het Wetboek diverse rechten en taksen, zoals hersteld bij de artikelen 3, 4 en 10 van de wet van 7 februari 2018, dienen te worden vernietigd.

B.38.2. De desbetreffende bepalingen hebben, onder meer, betrekking op de belastbare materie van de bestreden taks, evenals op bepaalde aspecten van de heffingsgrondslag van die taks. De vernietiging van die bepalingen brengt met zich mee dat de bestreden taks niet meer kan worden geheven.

B.39. Gelet op het feit dat de overige bepalingen van de wet van 7 februari 2018 onlosmakelijk verbonden zijn met de te vernietigen bepalingen, dienen ook die bepalingen te worden vernietigd.

B.40. Vermits het onderzoek van de overige door de verzoekende partijen aangevoerde middelen niet zou kunnen leiden tot een ruimere vernietiging, dienen zij niet te worden onderzocht.

Wat de handhaving van de gevolgen van de te vernietigen bepalingen betreft

B.41. Teneinde rekening te houden met de budgettaire en administratieve gevolgen en met het gerechtelijk contentieux die uit het vernietigingsarrest zouden kunnen voortvloeien, dienen de gevolgen van de vernietigde bepalingen, met toepassing van artikel 8, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, te worden gehandhaafd voor de taks die verschuldigd is voor de referentieperiodes die eindigen vóór of op 30 september 2019.

Om die redenen,

het Hof

- vernietigt de wet van 7 februari 2018 «houdende invoering van een taks op de effectenrekeningen »;

- handhaaft de gevolgen van de vernietigde bepalingen voor de taks die verschuldigd is voor de referentieperiodes die eindigen vóór of op 30 september 2019.

Aldus gewezen in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 17 oktober 2019.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

A. Alen